ឡៅឌីសេ — លេខពីរ

ស្នែងប្រូតេស្តង់

Jeff Pippenger
2023-08-27

ក្នុងការយល់ដឹងអំពីសារដែលកំពុងត្រូវបានបើកត្រានៅក្នុងព្រះគម្ពីរវិវរណៈ នោះជាការចាំបាច់យ៉ាងខ្លាំងដែលត្រូវទទួលស្គាល់ឫសគល់ ការអភិវឌ្ឍ និងសារៈសំខាន់នៃកំណែទម្រង់ប្រូតេស្តង់។ ខ្សែបន្ទាត់សំខាន់បីនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃកំណែទម្រង់នោះ ទាក់ទងនឹងព្រះគម្ពីរ និងវិធីសាស្ត្រត្រឹមត្រូវដែលត្រូវប្រើក្នុងការសិក្សាព្រះគម្ពីរ ហើយក៏ទាក់ទងផងដែរថា អ្នកនាំសារដែលត្រូវបានជ្រើសរើសតាមរយៈប្រវត្តិសាស្ត្រនោះ គឺជាសញ្ញាសម្គាល់នៃប្រវត្តិសាស្ត្រនោះ។ ដូចជាដែលតែងតែកើតមាន សាតាំងបានព្យាយាមលាក់ព្រះគម្ពីរ King James ដោយប្រើរបស់ក្លែងក្លាយជាច្រើន ហើយវាបានស្វែងរកលាក់វិធីសាស្ត្រត្រឹមត្រូវសម្រាប់ការយល់ព្រះគម្ពីរដោយប្រើរបស់ក្លែងក្លាយជាច្រើន ហើយវាក៏បានស្វែងរកលាក់អ្នកនាំសារត្រឹមត្រូវ (សញ្ញាសម្គាល់) ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់តាមផ្លូវក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនោះផងដែរ។

> «ប៉ុន្តែ សាតាំង មិនបាននៅទំនេរឡើយ។ ឥឡូវនេះ វាបានព្យាយាមនូវអ្វីដែលវាបានព្យាយាមក្នុងចលនាកំណែទម្រង់ទាំងអស់ផ្សេងទៀត គឺ បោកបញ្ឆោត និងបំផ្លាញប្រជាជន ដោយយករបស់ក្លែងក្លាយមកបន្លំដាក់ជំនួសកិច្ចការពិត។ ដូចដែលមានព្រះគ្រីស្ទក្លែងក្លាយនៅក្នុងសតវត្សទីមួយនៃក្រុមជំនុំគ្រីស្ទាន នោះក៏មានហោរាក្លែងក្លាយបានកើតឡើងនៅក្នុងសតវត្សទីដប់ប្រាំមួយផងដែរ»។ The Great Controversy, 186.

ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រមីល្លេរ៉ាយត៍ ចាប់ពីឆ្នាំ 1840 ដល់ 1844 អាវធំនៃព្រូតេស្តង់និយម (ដែលជាស្នែងមួយក្នុងចំណោមស្នែងទាំងពីរលើសត្វពីផែនដី ដែលគឺជាសហរដ្ឋអាមេរិក) អាដវិន្ទីសម៍មីល្លេរ៉ាយត៍បានក្លាយជាស្នែងព្រូតេស្តង់។ នៅពេលដំណាលគ្នានោះ ពួកក្រុមជំនុំដែលពីមុនបានប្រកាសថាខ្លួនជាព្រូតេស្តង់ បានក្លាយជាព្រូតេស្តង់ក្បត់ជំនឿ ឬដូចដែលពួកមីល្លេរ៉ាយត៍បានកំណត់អត្តសញ្ញាណពួកគេថា «កូនស្រីរបស់រ៉ូម»។ នៅពេលដែលពួកព្រូតេស្តង់បានបដិសេធសាររបស់ទេវតាទីមួយនៅក្នុងឆ្នាំ 1843 ពួកគេបានដួលរលំ ហើយពួកមីល្លេរ៉ាយត៍បានបន្តកាន់អាវធំនៃព្រូតេស្តង់និយម។ ប្រវត្តិសាស្ត្រមីល្លេរ៉ាយត៍ គឺជាចំណុចកំពូលនៃកិច្ចការរបស់ព្រះ ក្នុងការនាំ «ក្រុមជំនុំរបស់ទ្រង់នៅក្នុងទីរហោស្ថាន» ឡើងទៅដល់ការយល់ដឹងពេញលេញអំពីព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ។

ការបើកនៃការជំនុំជម្រះស៊ើបអង្កេតបាននាំមកនូវការសាកល្បងអំពីក្រឹត្យវិន័យរបស់ព្រះ ហើយជាពិសេសគឺថ្ងៃសប្ប័ទ។ ការប្រកាសសាររបស់ទេវតាទីបី តម្រូវឲ្យមានពួកជំនុំមួយដែលកាន់ខ្ជាប់ក្រឹត្យវិន័យរបស់ព្រះ ដែលបានត្រូវកប់បាំងនៅក្រោមប្រពៃណី និងទំនៀមទម្លាប់របស់សាសនាចក្របាប ក្នុងកំឡុងយុគងងឹត។ ព្រះគ្រីស្ទបាននាំពួកប្រូតេស្តង់ទៅកាន់ប្រវត្តិសាស្ត្រនៃឆ្នាំ

1840 ដល់ 1844 ហើយបានបង្ហាញការសាកល្បងរបស់អេលីយ៉ា ដែលវីល្លៀម មីឡឹរ
ត្រូវបានតំណាងដោយគាត់
ហើយនៅពេលដែលពួកប្រូតេស្តង់បានបដិសេធសាររបស់មីឡឹរ
ពួកគេបានត្រឡប់ទៅកាន់រ៉ូមវិញ។ ការសាកល្បងនៃសារទេវតាទីមួយ
ដូចដែលបានប្រកាសដោយមីឡឹរ ត្រូវបានតំណាងដោយអេលីយ៉ានៅលើភ្នំកាមែល។

> ហើយអេលីយ៉ាបានមកដល់មុខប្រជាជនទាំងអស់ ហើយនិយាយថា៖
> «តើអ្នករាល់គ្នានឹងឈប់ស្ទាក់ស្ទើររវាងគំនិតពីរនេះដល់កាលណាទៀត?
> បើព្រះយេហូវ៉ាជាព្រះ នោះចូរដើរតាមទ្រង់ចុះ; ប៉ុន្តែបើព្រះបាលជាព្រះ
> នោះចូរដើរតាមគាត់ចុះ»។
> ហើយប្រជាជនមិនបានឆ្លើយតបគាត់សូម្បីតែមួយម៉ាត់ឡើយ។ ១ ពង្សាវតារក្សត្រ
> 18:21

នៅឆ្នាំ 1840 នៅពេលដែលបានប្រឈមមុខនឹងសាររបស់អេលីយ៉ា ដែលតំណាងដោយ
Miller និងទេវតាទីមួយ ពួកប្រូតេស្តង់បានជ្រើសរើសបាល!

កំណែទម្រង់ប្រូតេស្តង់ គឺជាការបើកត្រានៃសេចក្ដីពិតទាំងឡាយនៃព្រះគម្ពីរ
ដែលបានចាប់ផ្ដើមជាមួយនឹង «ផ្កាយព្រឹក» ដែលបានសន្យាថា
នឹងត្រូវប្រទានឲ្យក្នុងអំឡុងប្រវត្តិសាស្ត្រដែលត្រូវបានតំណាងដោយក្រុមជំនុំធ្យាទីរ៉ា។
ការវាយប្រហារដោយផ្ទាល់ប្រឆាំងនឹងព្រះគម្ពីរ
បានចាប់ផ្ដើមមុននោះជាច្រើនសតវត្សរ៍ ហើយត្រូវបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុង
The Great Controversy ជាពិសេសតាមរយៈប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ពួកវ៉ាល់ដង់ស៊ី។ នៅឆ្នាំ 1930
បេនចាមីន វីលគីសិន បានបោះពុម្ពសៀវភៅ Our Authorized Bible Vindicated។
សៀវភៅនោះបានកត់ត្រាអំពីសង្គ្រាមប្រឆាំងនឹងអត្ថបទដើមដ៏វិសុទ្ធ
ដែលនៅទីបំផុតត្រូវបានប្រើសម្រាប់បកប្រែព្រះគម្ពីរ King James
និងអត្ថបទក្លែងក្លាយសាតាំងផ្សេងៗ ដែលត្រូវបាន
និងនៅតែត្រូវបានលើកស្ទួយដោយពួកកាតូលិក ប្រូតេស្តង់ដែលក្បត់ជំនឿ
និងអេដវិនទីស្តឡៅឌីស។
សង្គ្រាមនេះបានចាប់ផ្ដើមយូរមុនប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ពួកវ៉ាល់ដង់ស៊ី
ប៉ុន្តែពួកគេគឺជាសញ្ញាសម្គាល់
និងជានិមិត្តរូបនៃអ្នកទាំងឡាយដែលបានថ្វាយជីវិតរបស់ខ្លួន
ដើម្បីធ្វើបន្ទាល់អំពីសារៈសំខាន់នៃឯកសារដើមត្រឹមត្រូវ
ដែលនៅទីបំផុតត្រូវបានបកប្រែចូលក្នុងព្រះគម្ពីរ King James ឆ្នាំ 1611។

ការបង្កើតព្រះគម្ពីរ King James នៅឆ្នាំ 1611
បានឆ្លងកាត់ដំណើរការបកប្រែដ៏ជាក់លាក់យ៉ាងខ្លាំងមួយ។ ដំណើរការនៃការបកប្រែ
និងការបោះពុម្ពព្រះគម្ពីរ ត្រូវបានសម្រេចឡើងតាមរយៈជំហានផលិតកម្មប្រាំពីរ។
វាក៏បានចំណាយពេលប្រាំពីរឆ្នាំដើម្បីសម្រេចការនោះផងដែរ
ហើយប្រាំពីរឆ្នាំតាមព្រះគម្ពីរ គឺស្មើនឹងពីរពាន់ប្រាំរយម្ភៃថ្ងៃ។ ជាការពិត
នោះគឺជាចំនួនថ្ងៃទំនាយដូចគ្នា
ដែលព្រះយេស៊ូវបានបញ្ជាក់សេចក្តីសញ្ញាជាមួយមនុស្សជាច្រើន
ដើម្បីបំពេញសម្រេចតាមដានីយ៉ែល ជំពូក ៩។ នៅកណ្តាលសប្តាហ៍ដ៏បរិសុទ្ធនោះ
ព្រះគ្រីស្ទត្រូវបានឆ្កាង ហើយជាការពិត ព្រះគ្រីស្ទដែលត្រូវបានឆ្កាង
គឺជាចំណុចកណ្តាលនៃព្រះគម្ពីរ។ ជំហានទាំងប្រាំពីរនោះ

ដើម្បីបង្កើតព្រះបន្ទូលដ៏បរិសុទ្ធរបស់ព្រះ មានដូចតទៅ៖

- ទី១៖ ការបកប្រែដំបូងដោយបុគ្គលម្នាក់ៗ៖ អ្នកបកប្រែប្រហែល ៥០ នាក់ ត្រូវបានបែងចែកជា ៦ គណៈកម្មការ ដោយគណៈកម្មការនីមួយៗទទួលខុសត្រូវលើផ្នែកផ្សេងៗនៃព្រះគម្ពីរ។ បុគ្គលទាំងនេះបានធ្វើការបកប្រែពីភាសាដើម (ហេប្រើ អារ៉ាមិក និងក្រិក) មកជាភាសាអង់គ្លេស។
- ទីពីរ៖ ការពិនិត្យឡើងវិញដោយគណៈកម្មការ៖ បន្ទាប់ពីគណៈកម្មការនីមួយៗបានបញ្ចប់ការបកប្រែផ្នែកមួយរបស់ខ្លួន កិច្ចការនោះត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញដោយសមាជិកគណៈកម្មការទាំងនោះផ្ទាល់។ នេះបានអនុញ្ញាតឲ្យមានការផ្តល់យោបល់ជារួម និងការកែតម្រូវកំហុស។
- ទីបី៖ ការពិនិត្យឡើងវិញដោយគណៈកម្មាធិការទូទៅ៖ បន្ទាប់មក ការបកប្រែរបស់គណៈកម្មាធិការនីមួយៗ ត្រូវបានដាក់ជូនទៅក្រុមអ្នកប្រាជ្ញមួយដែលធំជាង ហៅថា គណៈកម្មាធិការទូទៅ។ គណៈកម្មាធិការនេះ មានសមាសភាពពីតំណាងមកពីគណៈកម្មាធិការបកប្រែទាំងប្រាំមួយ។ ពួកគេបានពិនិត្យការងារទាំងមូល ដោយប្រៀបធៀប និងសម្របសម្រួលការបកប្រែរបស់គណៈកម្មាធិការផ្សេងៗ។
- ទីបួន៖ ការពិនិត្យឡើងវិញ និងការកែសម្រួលបន្ថែម៖ កំណែដែលបានកែសម្រួលរបស់គណៈកម្មាធិការទូទៅ ត្រូវបានផ្ញើត្រឡប់ទៅកាន់គណៈកម្មាធិការនីមួយៗវិញ ដើម្បីឲ្យពិនិត្យឡើងវិញ និងកែលម្អបន្ថែមទៀត។ ដំណើរការដែលធ្វើម្តងហើយម្តងទៀតនេះ បានជួយធានាឲ្យការបកប្រែមានសង្គតិភាព និងមានភាពត្រឹមត្រូវ។
- ទី៥៖ ការពិនិត្យឡើងវិញ និងការអនុម័តចុងក្រោយ៖ ក្រោយពីគណៈកម្មការនីមួយៗបានបញ្ចប់ការកែសម្រួលរបស់ខ្លួនហើយ សេចក្តីព្រាងចុងក្រោយត្រូវបានដាក់ជូនទៅគណៈកម្មាធិការទូទៅ ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញ និងអនុម័តជាចុងក្រោយ។
- ទីប្រាំមួយ៖ ការអនុម័តពីព្រះមហាក្សត្រ និងការបោះពុម្ពផ្សាយ៖ បន្ទាប់មក ការបកប្រែដែលបានអនុម័ត ត្រូវបានថ្វាយជូនស្តេចជេមស៍ ទី១ ដើម្បីទទួលព្រះរាជានុញ្ញាតរបស់ព្រះអង្គ។
- ទី៧៖ បន្ទាប់ពីទ្រង់បានប្រទានការអនុម័តដោយព្រះរាជអំណាចរួចមក ការបកប្រែនោះត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយនៅឆ្នាំ 1611 ជា King James Version (Authorized Version) នៃព្រះគម្ពីរ។

  ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះអម្ចាស់ជាពាក្យបរិសុទ្ធ ដូចប្រាក់ដែលបានសាកល្បងក្នុងឡដី ហើយបានសម្អាតឲ្យបរិសុទ្ធអស់ប្រាំពីរដង។ ឱព្រះអម្ចាស់អើយ ទ្រង់នឹងរក្សាពាក្យទាំងនោះ ទ្រង់នឹងការពារពួកវាពីជំនាន់នេះជារៀងរហូត។ ទំនុកដំកើង 12:6, 7។

នៅក្នុងសង្គ្រាមរបស់សាតាំងប្រឆាំងនឹងព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ និងប្រឆាំងនឹងសញ្ញាសម្គាល់តាមដំណាក់កាលដែលតំណាងដោយអ្នកនាំសារផ្សេងៗក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រដែលកំពុងលាតត្រដាងនោះ៖

និងនៃវិធីសាស្ត្រត្រឹមត្រូវដែលត្រូវប្រើក្នុងការចែកចាយព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់ឲ្យត្រឹមត្រូវ ព្រះគម្ពីរ King James Bible ឆ្នាំ 1611 គឺជាសញ្ញាសម្គាល់តាមដំណាក់កាលមួយ ដែលត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណយ៉ាងជាក់លាក់នៅក្នុងទំនុកដំកើង 12។ គ្មានព្រះគម្ពីរក្លែងក្លាយណាមួយក្នុងចំណោមព្រះគម្ពីរផ្សេងៗដែលត្រូវបានផលិតឡើងតាមរយៈសាត្រាស្លឹករឹតកាតូលិកដែលបានបំពុលនោះ អាចបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌនៃទំនុកដំកើង 12 បានឡើយ។ ដំណើរការបន្សុទ្ធដែលបានឆ្លងកាត់ប្រាំពីរជំហាន និងរយៈពេលពីរពាន់ប្រាំរយម្ភៃថ្ងៃ បញ្ជាក់ថា ព្រះគម្ពីរ King James Bible គឺជា «ព្រះបន្ទូលដ៏បរិសុទ្ធ» របស់ព្រះ។ ព្រះទ្រង់សន្យាថា នឹងរក្សាព្រះគម្ពីរ King James Bible ជាព្រះបន្ទូលដ៏បរិសុទ្ធរបស់ទ្រង់ជារៀងរហូត ហេតុនេះទ្រង់ក៏សន្យាថា នឹងគាំទ្រវិធីសាស្ត្រ «historicism» ដែលត្រូវបានប្រើដោយពួកអ្នកកែទម្រង់ប្រូតេស្តង់ រួមទាំង William Miller ផងដែរ។

នៅសតវត្សទីដប់បួន លោក John Wycliffe ដែលត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណថា «តារាព្រឹកនៃការកែទម្រង់» នៅក្នុងសៀវភៅ The Great Controversy ត្រូវបានព្រះប្រើឲ្យបកប្រែព្រះគម្ពីរទៅជាភាសាដែលសូម្បីតែមនុស្សសាមញ្ញក៏អាចយល់បាន។ លោកគឺជាអ្នកនាំសារដែលសម្គាល់សញ្ញាសំគាល់នៃការចាប់ផ្តើមនៃការកែទម្រង់ប្រូតេស្តង់។

> «ចលនាដ៏អស្ចារ្យដែល Wycliffe បានចាប់ផ្ដើមឡើង ដែលមានគោលបំណងដើម្បីរំដោះមនសិការ និងបញ្ញា ហើយដោះលែងបណ្ដាប្រជាជាតិទាំងឡាយដែលបានជាប់ចំណងជាយូរមកហើយនឹងរទេះជ័យជម្នះរបស់ក្រុងរ៉ូម នោះមានប្រភពចេញពីព្រះគម្ពីរ។ នៅទីនេះហើយ ជាប្រភពនៃស្ទឹងព្រះពរនោះ ដែលដូចជាទឹកនៃជីវិត បានហូរឆ្លងកាត់សម័យកាលទាំងឡាយចាប់តាំងពីសតវត្សទីដប់បួនមក។ Wycliffe បានទទួលយកព្រះគម្ពីរបរិសុទ្ធដោយសេចក្តីជំនឿឥតសង្ស័យថា ជាវិវរណៈដែលបានបណ្ដាលដោយព្រះវិញ្ញាណនៃព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះ ជាមាត្រដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សេចក្តីជំនឿ និងការប្រតិបត្តិ។ គាត់ត្រូវបានអប់រំឲ្យចាត់ទុកសាសនាចក្ររ៉ូមថាជាសិទ្ធិអំណាចដ៏ទេវភាព មិនអាចខុសឆ្គងបាន ហើយឲ្យទទួលយកដោយសេចក្តីគោរពឥតសង្ស័យនូវសេចក្តីបង្រៀន និងទំនៀមទម្លាប់ដែលបានតាំងឡើងអស់រយៈពេលមួយពាន់ឆ្នាំ; ប៉ុន្តែ គាត់បានបែរចេញពីអ្វីៗទាំងអស់នេះ ដើម្បីស្ដាប់ព្រះបន្ទូលបរិសុទ្ធរបស់ព្រះ។ នេះហើយជាសិទ្ធិអំណាចដែលគាត់បានជំរុញឲ្យប្រជាជនទទួលស្គាល់។ ជំនួសឲ្យសាសនាចក្រនិយាយតាមរយៈសម្តេចប៉ាប គាត់បានប្រកាសថា សិទ្ធិអំណាចពិតតែមួយគត់ គឺជាព្រះសូរសៀងរបស់ព្រះ ដែលមានបន្ទូលតាមរយៈព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់។ ហើយគាត់ក៏បានបង្រៀនផងដែរថា មិនត្រឹមតែព្រះគម្ពីរជាវិវរណៈដ៏គ្រប់លក្ខណ៍នៃព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធគឺជាអ្នកបកស្រាយតែមួយគត់របស់វា ហើយមនុស្សគ្រប់រូបតាមរយៈការសិក្សាសេចក្តីបង្រៀនរបស់វា ត្រូវរៀនស្គាល់កាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង។ ដូច្នេះ គាត់បានបង្វែរគំនិតរបស់មនុស្សចេញពីសម្តេចប៉ាប និងសាសនាចក្ររ៉ូម ទៅកាន់ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ។»

> «វិក្លីហ្វ គឺជាម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកកែទម្រង់ដ៏អស្ចារ្យបំផុត។ ក្នុងទូលំទូលាយនៃប្រាជ្ញា ក្នុងភាពច្បាស់លាស់នៃគំនិត

> ក្នុងភាពរឹងមាំក្នុងការរក្សាសេចក្ដីពិត និងក្នុងភាពក្លាហានក្នុងការការពារសេចក្ដីនោះ មានមនុស្សតិចណាស់ក្នុងចំណោមអ្នកដែលមកក្រោយគាត់អាចស្មើនឹងគាត់បាន។ ភាពបរិសុទ្ធនៃជីវិត ការឧស្សាហ៍ព្យាយាមឥតនឿយហត់ក្នុងការសិក្សា និងក្នុងការបំពេញការងារ សុចរិតភាពដែលមិនអាចបង្ខូចបាន និងសេចក្ដីស្រឡាញ់និងភាពស្មោះត្រង់ដូចព្រះគ្រីស្ទក្នុងព័ន្ធកិច្ចរបស់គាត់ បានកំណត់លក្ខណៈរបស់អ្នកកែទម្រង់ដំបូងនេះ។ ហើយនេះទោះបីជាមានភាពងងឹតខាងបញ្ញា និងអំពើពុករលួយខាងសីលធម៌នៃសម័យកាលដែលគាត់បានលេចចេញមកពីនោះក៏ដោយ។»

> «លក្ខណៈរបស់ Wycliffe ជាសក្ខីភាពមួយអំពីអំណាចអប់រំ និងអំណាចបំលែងរបស់ព្រះគម្ពីរបរិសុទ្ធ។ គឺព្រះគម្ពីរនេះហើយដែលបានធ្វើឲ្យគាត់ក្លាយជាអ្វីដែលគាត់ជា។ ការខិតខំយល់ឲ្យចាប់បានសេចក្ដីពិតដ៏មហិមានៃការបើកសម្ដែងទ្រង់ទ្រាយឲ្យមានភាពស្រស់ថ្មី និងកម្លាំងដល់សមត្ថភាពទាំងអស់។ វាពង្រីកចិត្តគំនិត ធ្វើឲ្យការយល់ឃើញមុតមាំឡើង ហើយធ្វើឲ្យការវិនិច្ឆ័យទុំចាស់។ ការសិក្សាព្រះគម្ពីរ នឹងលើកតម្កើងគ្រប់ទាំងគំនិត អារម្មណ៍ និងបំណងប្រាថ្នា ដូចដែលគ្មានការសិក្សាណាផ្សេងទៀតអាចធ្វើបានឡើយ។ វាផ្តល់ឲ្យមានស្ថិរភាពនៃគោលបំណង ការអត់ធ្មត់ ភាពក្លាហាន និងភាពរឹងមាំ; វាចម្រាញ់លក្ខណៈ និងញែកព្រលឹងឲ្យបរិសុទ្ធ។ ការសិក្សាព្រះគម្ពីរដោយស្មោះអស់ពីចិត្ត និងដោយការគោរពកោតខ្លាច ដោយនាំឲ្យចិត្តគំនិតរបស់អ្នកសិក្សាប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់ជាមួយព្រះបញ្ញាអនន្ត នឹងផ្តល់ឲ្យពិភពលោកនូវមនុស្សដែលមានបញ្ញាខ្លាំងក្លា និងសកម្មជាង ព្រមទាំងមានគោលការណ៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ជាង អ្វីដែលធ្លាប់បានកើតមកពីការបណ្ដុះបណ្ដាលដ៏ឆ្នើមបំផុតដែលទស្សនវិជ្ជាមនុស្សអាចផ្តល់បាន។ អ្នកទំនុកតម្កើងបានមានប្រសាសន៍ថា «ការបើកបង្ហាញព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់ នាំមកនូវពន្លឺ; វាផ្តល់ការយល់ដឹង»។ ទំនុកតម្កើង 119:130»។ The Great Controversy, 93, 94.

បន្ទាប់ពីសក្ខីកម្មអំពី John Wycliffe នៅក្នុង The Great Controversy បងស្រី White បានផ្តល់បញ្ជីនៃអ្នកកែទម្រង់ស្មោះត្រង់ (waymarks) ដែលនៅទីបំផុតឈានដល់អ្នកកែទម្រង់ John Knox។ នាងបានកំណត់សម្គាល់សំណួរដ៏សំខាន់មួយ ដែល Mary មហាក្សត្រីនៃស្កុតឡេន បានសួរទៅកាន់ John Knox។

> «យ៉ូហាន ណុកស៍ បានបែរចេញពីប្រពៃណី និងអាថ៌កំបាំងនិយមរបស់ព្រះវិហារ ដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិតខ្លួនលើសេចក្ដីពិតនៃព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ; ហើយការបង្រៀនរបស់វិឈ្សាត បានបញ្ជាក់កាន់តែមុតមាំដល់ការសម្រេចចិត្តរបស់គាត់ ក្នុងការលះបង់ការរួមសហគមន៍នៃក្រុងរ៉ូម ហើយភ្ជាប់ខ្លួនគាត់ជាមួយនឹងពួកអ្នកកែទម្រង់ដែលកំពុងត្រូវបៀតបៀន។ ...»

> «នៅពេលត្រូវបាននាំឲ្យឈរទល់មុខនឹងព្រះមហាក្សត្រីនៃស្កុតឡេន ដែលនៅចំពោះព្រះនាងនោះ ក្ដីក្លៀវក្លារបស់មេដឹកនាំប្រូតេស្តង់ជាច្រើនបានថយចុះ ចន នក់ស៍ បានធ្វើបន្ទាល់យ៉ាងមិនរញ្ជួយចំពោះសេចក្ដីពិត។

គាត់មិនអាចត្រូវបានឈ្នះដោយការលួងលោមទន់ភ្លន់ឡើយ;
ហើយក៏មិនរួញរាចំពោះការគំរាមកំហែងដែរ។
ព្រះមហាក្សត្រីបានចោទគាត់ថាជាអ្នកបង្រៀនលទ្ធិខុសឆ្គង។
ព្រះនាងបានប្រកាសថា
គាត់បានបង្រៀនប្រជាជនឲ្យទទួលយកសាសនាមួយដែលរដ្ឋបានហាមឃាត់
ហើយដោយអំពើនោះបានរំលងបញ្ញត្តិរបស់ព្រះ
ដែលបង្គាប់ឲ្យរាស្ត្រត្រូវស្តាប់បង្គាប់ចំពោះអង្គម្ចាស់របស់ខ្លួន។ នក់ស៍បានឆ្លើយយ៉ាងរឹងមាំថា៖—«ដោយសារសាសនាដ៏ត្រឹមត្រូវមិនបានទទួលទាំងប្រភពដើម
ឬសិទ្ធិអំណាចរបស់វាពីអង្គម្ចាស់ទាំងឡាយឡើយ
ប៉ុន្តែពីព្រះដ៏អស់កល្បជានិច្ចតែមួយគត់ ដូច្នេះរាស្ត្រក៏មិនត្រូវជាប់កាតព្វកិច្ចក្នុងការកែសម្រួលសាសនារបស់ខ្លួនឲ្យស្របតាមចំណង់ចំណូលព្រះទ័យរបស់អង្គម្ចាស់របស់ខ្លួនដែរ។ ដ្បិតជាញឹកញាប់ អង្គម្ចាស់ទាំងឡាយ ក្នុងចំណោមមនុស្សទាំងអស់
គឺជាអ្នកដែលល្ងង់ខ្លៅបំផុតអំពីសាសនាពិតរបស់ព្រះ។
ប្រសិនបើពូជពង្សអាប្រាហាំទាំងមូលបានកាន់សាសនារបស់ផារ៉ោន
ដែលពួកគេធ្លាប់ជារាស្ត្ររបស់ទ្រង់អស់រយៈពេលយូរ ខ្ញុំសូមទូលសួរព្រះនាងថា
តើនៅក្នុងលោកនេះនឹងមានសាសនាអ្វី?
ហើយប្រសិនបើមនុស្សទាំងអស់នៅក្នុងសម័យពួកសាវក
បានកាន់សាសនារបស់អធិរាជរ៉ូម ខ្ញុំសូមទូលសួរព្រះនាងថា
តើឥឡូវនេះនៅលើផែនដីនឹងមានសាសនាអ្វី? … ដូច្នេះ ព្រះនាងអាចយល់ឃើញថា
រាស្ត្រមិនជាប់កាតព្វកិច្ចត្រូវកាន់សាសនារបស់អង្គម្ចាស់របស់ខ្លួនឡើយ
ទោះបីជាពួកគេត្រូវបានបង្គាប់ឲ្យគោរពចំពោះពួកទ្រង់ក៏ដោយ»។

ម៉ារាបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «អ្នកបកស្រាយព្រះគម្ពីរតាមរបៀបមួយ ហើយពួកគេ [គ្រូបង្រៀនរ៉ូម៉ាំង] បកស្រាយវាតាមរបៀបមួយទៀត; តើខ្ញុំគួរជឿអ្នកណា ហើយអ្នកណានឹងធ្វើជាចៅក្រម?»

«“អ្នករាល់គ្នាត្រូវជឿព្រះជាម្ចាស់
ដែលទ្រង់មានព្រះបន្ទូលយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់”
អ្នកកែទម្រង់នោះបានឆ្លើយថា “ហើយលើសពីអ្វីដែលព្រះបន្ទូលបង្រៀនអ្នក
នោះអ្នករាល់គ្នាមិនត្រូវជឿទាំងម្នាក់នេះ ឬម្នាក់នោះឡើយ។
ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះជាម្ចាស់មានភាពច្បាស់លាស់នៅក្នុងខ្លួនវាផ្ទាល់
ហើយប្រសិនបើនៅកន្លែងណាមួយមានសេចក្តីមិនច្បាស់
នោះព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធ ដែលមិនដែលផ្ទុយនឹងទ្រង់ផ្ទាល់សោះ
ទ្រង់នឹងបកស្រាយរឿងដដែលនោះឲ្យកាន់តែច្បាស់នៅកន្លែងផ្សេងៗទៀត
ដូច្នេះមិនអាចនៅសល់សេចក្តីសង្ស័យណាមួយឡើយ
លើកលែងតែចំពោះអ្នកដែលល្ងង់ដោយរឹងចចេសប៉ុណ្ណោះ។”
នេះហើយជាសេចក្តីពិតដែលអ្នកកែទម្រង់ដ៏មិនចេះភ័យខ្លាចនោះ
បានថ្លែងនៅក្នុងព្រះកាណ៌នៃព្រះមហាក្សត្រ ដោយប្រថុយជីវិតរបស់ខ្លួន។
ដោយសេចក្តីក្លាហានដ៏មិនរាថយដូចគ្នានោះ
គាត់បានប្រកាន់ខ្ជាប់គោលបំណងរបស់ខ្លួន ដោយអធិស្ឋាន
និងតយុទ្ធក្នុងសង្គ្រាមរបស់ព្រះអម្ចាស់
រហូតដល់ស្កុតឡែនបានរួចផុតពីលទ្ធិពពាយ។” The Great Controversy, 250, 251.

អន្តរកម្មរវាងអ្នកកែទម្រង់ និងព្រះមហាក្សត្រី
បញ្ជាក់ឲ្យឃើញខុសទើបីក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រការកែទម្រង់

ដែលកំណត់សម្គាល់ការខិតខំរបស់សាតាំងក្នុងការក្លែងបន្លំព្រះគម្ពីរ
អ្នកកែទម្រង់ទាំងឡាយ និងវិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សាព្រះគម្ពីរ។
ចម្លើយរបស់យ៉ូហានចំពោះព្រះមហាក្សត្រី គឺថាវិធីសាស្ត្រដែលត្រឹមត្រូវគឺ “historicism”
ដែលមានមូលដ្ឋានលើខ្សែប្រវត្តិសាស្ត្រព្យាករណ៍មួយ
ត្រូវបានពន្យល់ដោយព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធ
តាមរយៈខ្សែប្រវត្តិសាស្ត្រព្យាករណ៍មួយទៀត។

ពន្លឺត្រូវបានបើកឡើងនៅក្នុងសេចក្តីងងឹត។ Wycliffe និងអ្នកកែទម្រង់ដំបូងៗ
រហូតដល់ប្រវត្តិសាស្ត្រនៃចលនា Millerite បានប្រើវិធីសាស្ត្រសិក្សាព្រះគម្ពីរមួយ
ដែលត្រូវបានហៅថា «historicism»។
ប្រវត្តិសាស្ត្រនៃវិធីសាស្ត្រព្រះគម្ពីរសម្រាប់សិក្សាព្រះគម្ពីរនេះ
ជាញឹកញាប់ត្រូវបានមើលរំលង ប៉ុន្តែវាជាអ្វីដែលចាំបាច់ត្រូវទទួលស្គាល់
ប្រសិនបើមនុស្សម្នាក់ពិតជានឹងឃើញសារៈសំខាន់នៃច្បាប់នៃការបកស្រាយព្យាករណ៍
ដែលត្រូវបាន Miller ទទួលយក ហើយបន្ទាប់មកដោយ Future for America។

មានតែពួកជំនុំពីរប៉ុណ្ណោះដែលអ្នកស្រី White
កំណត់ថាជារាស្ត្រដែលមាននាមហៅរបស់ព្រះ គឺ អ៊ីស្រាអែលបុរាណ
និងពួកជំនុំអាដវេនទីស្ទថ្ងៃទីប្រាំពីរ។

> «មូលហេតុដែលយើងត្រូវបានហៅថាជាប្រជាជនរបស់ព្រះ គួរត្រូវបានរំលឹកឡើងវិញ
> ហើយរំលឹកឡើងវិញម្ដងទៀត។ ចោទិយកថា 4:1–13» Manuscript Releases, volume 8, 426.

«សាសនាចក្ររបស់ពួកសាវក»
និងសាសនាចក្រនៅក្នុងទីរហោស្ថានក្នុងអំឡុងសម័យងងឹតនៃអំណាចសម្ដេចប៉ាប
មិនដែលត្រូវបានហៅថា ជារាស្ត្រដែលព្រះបានប្រសិទ្ធនាមឡើយ ព្រោះពាក្យនោះ
(មានន័យថា ត្រូវបានដាក់ឈ្មោះ) តំណាងឲ្យសាសនាចក្រមួយដែលត្រូវបានប្រគល់ភារកិច្ច
ឲ្យធ្វើជាអ្នកថែរក្សាច្បាប់របស់ព្រះ ហើយជាមួយនឹងលទ្ធិអាដវេនទីស
ពួកគេក៏ត្រូវធ្វើជាអ្នកថែរក្សាសេចក្ដីពិតខាងទំនាយរបស់ព្រះផងដែរ។

> «ព្រះជាម្ចាស់បានហៅក្រុមជំនុំរបស់ទ្រង់នៅសម័យនេះ
> ដូចដែលទ្រង់បានហៅអ៊ីស្រាអែលបុរាណ ឲ្យឈរជាពន្លឺមួយនៅលើផែនដី។
> ដោយកាំបិតបំបែកដ៏មានអំណាចនៃសេចក្តីពិត គឺជាសាររបស់ទេវតាទីមួយ ទីពីរ និងទីបី
> ទ្រង់បានញែកពួកគេចេញពីក្រុមជំនុំទាំងឡាយ និងចេញពីលោកិយ
> ដើម្បីនាំពួកគេចូលមកក្នុងភាពជិតស្និទ្ធដ៏បរិសុទ្ធជាមួយនឹងទ្រង់។
> ទ្រង់បានតែងតាំងពួកគេឲ្យជាអ្នកថែរក្សាក្រឹត្យវិន័យរបស់ទ្រង់
> ហើយបានប្រគល់សេចក្តីពិតដ៏អស្ចារ្យនៃទំនាយសម្រាប់សម័យនេះដល់ពួកគេ។
> ដូចជាព្រះបន្ទូលដ៏បរិសុទ្ធដែលបានប្រគល់ដល់អ៊ីស្រាអែលបុរាណដែរ
> ទាំងនេះគឺជាទំនុកចិត្តដ៏បរិសុទ្ធមួយ ដែលត្រូវផ្សព្វផ្សាយទៅកាន់លោកិយ។
> ទេវតាទាំងបីក្នុងវិវរណៈ 14
> តំណាងឲ្យប្រជាជនដែលទទួលយកពន្លឺនៃសាររបស់ព្រះជាម្ចាស់
> ហើយចេញទៅជាភ្នាក់ងាររបស់ទ្រង់
> ដើម្បីបន្លឺសេចក្តីព្រមាននេះទៅទូទាំងបណ្តោយ និងទទឹងនៃផែនដី»។
> Testimonies, volume 5, 455.

វីល្លៀម មីឡែរ តំណាងឲ្យអ្នកនាំសារដែលបានជ្រើសរើស ដើម្បីបើកសេចក្ដីពិតទំនាយរបស់ព្រះ ហើយនៅពេលសេចក្ដីពិតទាំងនោះបាននាំប្រជាជនមួយក្រុមទៅដល់ទ្វារដែលបានបើកនៅទីបរិសុទ្ធបំផុត ក្នុងឆ្នាំ 1844 នោះ ព្រះក៏បានបើកសម្ដែងក្រឹត្យវិន័យរបស់ព្រះផងដែរ។ វ៉ាយក្លិហ្វ គឺជាសញ្ញាសំគាល់មួយក្នុងការបើកព្រះគម្ពីរ និងបង្កើតការចាប់ផ្ដើមនៃការកែទម្រង់ប្រូតេស្តង់ ប៉ុន្តែគាត់ក៏ជាសញ្ញាសំគាល់មួយនៃកិច្ចការរបស់ព្រះ ដើម្បីស្ថាបនា «សេចក្ដីពិតដ៏ធំនៃទំនាយ» ផងដែរ។ ចន វ៉ាយក្លិហ្វ គឺជាផ្កាយព្រឹកដែលត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃការគ្រប់គ្រងរយៈពេលមួយពាន់ពីររយហុកសិបឆ្នាំរបស់សម្ដេចប៉ាប។ កិច្ចការរបស់គាត់បានចាប់ផ្ដើមនៅក្នុងសតវត្សទីដប់បួន បន្ទាប់មក នៅក្នុងសតវត្សទីដប់ប្រាំពីរ សញ្ញាសំគាល់មួយទៀតនៃខ្សែទំនាយនោះ គឺការបង្កើតព្រះគម្ពីរ King James ក្នុងឆ្នាំ 1611។ នៅលើខ្សែនោះ ទីបំផុតយើងឈានដល់សញ្ញាសំគាល់នៃច្បាប់បកស្រាយទំនាយរបស់មីឡែរ។ មីឡែរ គឺជាសញ្ញាសំគាល់មួយនៅក្នុងខ្សែសេចក្ដីពិតនោះ ហើយច្បាប់របស់គាត់ក៏ដូចគ្នាដែរ។ ច្បាប់របស់គាត់ផ្ដល់សាក្សីអំពីសញ្ញាសំគាល់មួយនៅចុងបញ្ចប់នៃអាដវេនទីស្ត ដែលត្រូវបានតំណាងដោយការបោះពុម្ពផ្សាយ Prophetic Keys។

ប្រសិនបើយើងមិនយល់ថា ក្បួនរបស់មីឡឺរ ជាសញ្ញាសំគាល់មួយនៅក្នុងខ្សែប្រវត្តិសាស្ត្រព្យាករណ៍ ដែលតំណាងឲ្យកិច្ចការក្នុងការរក្សាទុកអត្ថបទដើម និងអត្ថបទត្រឹមត្រូវនៃព្រះគម្ពីរ ហើយក៏តំណាងឲ្យកិច្ចការនៃការបើកបង្ហាញការយល់ដឹងពិតអំពីព្រះគម្ពីរ ដែលបានទាមទារឲ្យពួកអ្នកកែទម្រង់ត្រូវបានដឹកនាំឲ្យយល់ និងប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រសិក្សាដ៏វិសុទ្ធ ដែលហៅថា “historicism” ផងដែរ នោះយើងខ្វះព័ត៌មានចាំបាច់សម្រាប់ស្គាល់សេចក្ដីពិតខាងព្យាករណ៍ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការនៃការបង្ហាញ និងការរក្សាទុកពន្លឺរបស់ទេវតាទីបីនៅចុងបញ្ចប់នៃអាឌវេនទីសឹម។ ដោយហេតុនេះហើយ វាសំខាន់ក្នុងការស្ទង់មើលខ្សែប្រវត្តិសាស្ត្រនោះបន្តិច។

និយមន័យពិតតែមួយគត់នៃពាក្យ «ប្រូតេស្តង់» គឺការប្រឆាំងនឹងក្រុងរ៉ូម។ ប្រសិនបើក្រុមជំនុំមួយឈប់ប្រឆាំងនឹងក្រុងរ៉ូម នោះវាមិនមែនជាប្រូតេស្តង់ទៀតឡើយ ហើយវាក៏ក្លាយជាកូនស្រីរបស់ក្រុងរ៉ូម ដូចដែលបានកើតឡើងចំពោះពួកប្រូតេស្តង់ដែលបានបដិសេធសាររបស់ទេវតាទីមួយ។ ការយល់ដឹងសំខាន់បំផុតដែលបានក្លាយជា «ហាវចនា» របស់ពួកប្រូតេស្តង់ដែលបានចេញពីព្រះវិហារកាតូលិក គឺ «ព្រះគម្ពីរ ហើយព្រះគម្ពីរតែមួយប៉ុណ្ណោះ»។ ទោះយ៉ាងណា ប្រវត្តិសាស្ត្របានបញ្ជាក់ថា ព្រះគម្ពីរត្រូវការការបកែប្រែឲ្យត្រឹមត្រូវ។

> ចូរខិតខំប្រឹងប្រែងបង្ហាញខ្លួនឲ្យបានទទួលស្គាល់នៅចំពោះព្រះ ជាអ្នកធ្វើការម្នាក់ដែលមិនចាំបាច់ត្រូវអៀនខ្មាស់ ដោយបកស្រាយព្រះបន្ទូលនៃសេចក្ដីពិតយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។ ប៉ុន្តែ ចូរជៀសវាងពាក្យសម្ដីអាសអាភាស និងឥតប្រយោជន៍ ពីព្រោះវានឹងនាំឲ្យកើនឡើងទៅក្នុងអំពើមិនគោរពព្រះកាន់តែច្រើន។ ២ ធីម៉ូថេ ២:១៥, ១៦។

វិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សាព្រះគម្ពីរដែលពួកប្រូតេស្តង់ត្រូវបានដឹកនាំឲ្យប្រើ ក្នុងការខិតខំរបស់ពួកគេដើម្បីបំបែកចេញពីព្រះបន្ទូលនៃសេចក្តីពិតឲ្យបានត្រឹមត្រូវ គឺ «ប្រវត្តិសាស្ត្រនិយម»។ វិធីសាស្ត្រនោះគឺជាគោលដៅជាក់លាក់ និងផ្ទង់ផ្ទងរមួយសម្រាប់សាតាំងក្នុងការវាយប្រហារ ហើយវាក៏បានវាយប្រហារពិតប្រាកដមែន។

> «យើងត្រូវតែដឹងដោយខ្លួនឯងថា អ្វីទៅជាគ្រិស្តសាសនា អ្វីទៅជាសេចក្តីពិត អ្វីទៅជាជំនឿដែលយើងបានទទួល ហើយអ្វីទៅជាក្បួនច្បាប់នៃព្រះគម្ពីរ—ក្បួនច្បាប់ដែលបានប្រទានមកយើងពីអំណាចដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត»។ The 1888 Materials, 403.

ការបំផ្លាញវិធីសាស្ត្រព្រះគម្ពីរដែលអ្នកកកទែម្រង់បានប្រើប្រាស់រហូតដល់ និងរួមទាំង William Miller ត្រូវបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ថា បានចាប់ផ្តើមនៅសតវត្សទីដប់ប្រាំ ជាមួយនឹងអ្នកប្រាជ្ញ Jesuit ម្នាក់ឈ្មោះ Francisco Ribera (1537–1591) ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាអ្នកធ្វើឲ្យការបកស្រាយបបែអនាគតនិយមក្លាយជាទូលំទូលាយ។ គាត់បានសរសេរសេចក្ដីអធិប្បាយលើគម្ពីរវិវរណៈ ដែលបានស្នើការបកស្រាយសេចក្ដីទំនាយក្នុងបបែអនាគតនិយម ដោយបំបកែវាចេញពីបរិបទប្រវត្តិសាស្ត្រ។ Ribera បានបង្កើតវិធីសាស្ត្រនេះឡើង ដើម្បីប្រឆាំងនឹងសេចក្ដីពិតដែលវិធីសាស្ត្របកស្រាយបបែប្រវត្តិសាស្ត្រនិយមតែងតែនាំមក។ សេចក្ដីពិតនោះគឺថា សម្តេចប៉ាបនៃទីក្រុងរ៉ូម គឺជាអង់ទីគ្រិស្ទនៃសេចក្ដីទំនាយក្នុងព្រះគម្ពីរ។

ក្នុងសតវត្សរ៍ទីដប់ប្រាំពីរ និងទីដប់ប្រាំបី មានភស្តុតាងបញ្ជាក់បានថា ព្រតេស្តង់និយមបានដឹងថាវិធីសាស្ត្រក្លែងក្លាយរបស់ Ribera គឺជារបស់សាតាំង និងគ្មានមូលដ្ឋានត្រឹមត្រូវ។ ពួកព្រតេស្តង់នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនោះបានសរសេរសៀវភៅ និងបណ្ណាការប្រឆាំងនឹង «ពាក្យសម្ដីអាសអាភាស និងទទេតេបរ្យោជន៍» របស់អ្នកប្រាជ្ញ Jesuit នោះ។ ប៉ុន្តែ នៅឆ្នាំ 1909 សេះ Trojan គឺ Scofield Reference Bible ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយ ហើយសេចក្ដីយោងដែលបានបញ្ចូលក្នុងកំណត់សម្គាល់ខាងក្រោមទំព័រនៃព្រះគម្ពីរនោះ គឺផ្អែកលើសេចក្ដីបង្រៀនរបស់ Ribera និង Jesuit ម្នាក់ទៀតឈ្មោះ Manuel Lacunza (1731–1801)។ Lacunza បានសរសេរក្រោមនាមបំភាន់ Juan Josafat Ben-Ezra ហើយបានបោះពុម្ពសៀវភៅមួយមានចំណងជើងថា The Coming of the Messiah in Glory and Majesty។ ដូច Ribera មុនគាត់ដែរ សៀវភៅនោះជាការវាយប្រហារដោយផ្ទាល់ទៅលើការសម្រេចបំពេញនៃព្រះបន្ទូលទំនាយក្នុងគម្ពីរវិវរណៈ។

សាតាំងបានដឹងថា សារដែលវាត្រូវធ្វើឲ្យមយេ្មុំដោយសេចក្តីច្របូកច្របល់នោះ គឺជាសារព្រមានចុងក្រោយ ដែលមកពីព្រះគម្ពីរវិវរណៈ។ ការបញ្ចូលពាក្យសម្តីអាសគ្រាម និងឥតប្រយោជន៍របស់បូជាចារ្យយេស៊ុយអ៊ីតទាំងពីរនាក់ទៅក្នុងសេចក្តីយោងនានានៅក្នុង Scofield Reference Bible បានអនុញ្ញាតឲ្យសាតាំងដឹកនាំពួកប្រូតេស្តង់ក្បត់ជំនឿឲ្យទទួលយកវិធីសាស្ត្ររបស់យេស៊ុយអ៊ីត ដូច្នេះហើយបានធ្វើឲ្យពួកគេខ្វាក់ចំពោះសេចក្តីពិត។ សាតាំងបានសម្រេចកិច្ចការនេះដោយការនាំចូលគំរូទំនាយកាតូលិកជាច្រើន

ដែលបានដកចេញនូវលទ្ធភាពក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណឲ្យបានច្បាស់ថា
អ្នកប្រឆាំងព្រះគ្រីស្ទនៅក្នុងទំនាយព្រះគម្ពីរជានរណា។
នេះមិនមែនជាការបោកបញ្ឆោតដ៏លំបាកសម្រាប់សាតាំងឡើយ
ពីព្រោះពួកប្រូតេស្តង់បានវិលត្រឡប់ទៅកាន់ព្រះវិហាររ៉ូមរួចហើយ
ដោយសារការបដិសេធសាររបស់ Miller នៅក្នុងឆ្នាំ 1843។

មានសៀវភៅ និងអត្ថបទជាច្រើនត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយតាមរយៈឆ្នាំកន្លងមក
ដែលកត់ត្រាអំពីការវាយប្រហាររបស់សាតាំងប្រឆាំងនឹងព្រះគម្ពីរ
ដែលបានចាប់ផ្ដើមនៅក្នុងប៉ុន្មានសតវត្សរ៍ដំបូងបន្ទាប់ពីព្រះគ្រីស្ទត្រូវបានឆ្កាង។
ការវាយប្រហារនោះបានឈានដល់កម្រិតមួយ
ដែលសាតាំងបាននាំយកសាត្រាស្លឹករឹតក្លែងក្លាយចូលមក
ដើម្បីបង្កើតព្រះគម្ពីរក្លែងក្លាយ។
សាតាំងក៏បានវាយប្រហារអ្នកកែទម្រង់ទាំងឡាយដែលត្រូវបានលើកឡើងឡើង
ដើម្បីកាន់ខ្ជាប់ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ ខណៈពេលពួកគេនៅរស់
និងសូម្បីតែបន្ទាប់ពីអ្នកកែទម្រង់ទាំងនោះបានស្លាប់ទៅហើយក៏ដោយ។

សូមពិចារណាមើលថា អ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រ និងអ្នកទេវវិទ្យា នៃក្រុមសេវិនថ៌-ដេ
អាដវិនទីស សម័យទំនើប បានប្រព្រឹត្តចំពោះប្រធានបទអំពី William Miller ដូចម្តេច។
វាប្រៀបដូចជាពួកគេបានជីកយកឆ្អឹងរបស់គាត់ឡើងមក
ហើយបោះវាចូលទៅក្នុងទន្លេ Mississippi។

> «វីល្លៀម មិល្លើរ បានធ្វើឲ្យនគររបស់សាតាំងរងការរញ្ជួយ
> ហើយសត្រូវដ៏ធំបំផុតនោះបានស្វែងរក
> មិនត្រឹមតែដើម្បីរារាំងឥទ្ធិពលនៃសារនោះប៉ុណ្ណោះទេ
> ប៉ុន្តែដើម្បីបំផ្លាញអ្នកនាំសារនោះផ្ទាល់ផងដែរ។ នៅពេលលោកឪពុក មិល្លើរ
> បានអនុវត្តសេចក្តីពិតនៃព្រះគម្ពីរយ៉ាងជាក់ស្តែងទៅលើចិត្តរបស់អ្នកស្តាប់រ
> បស់គាត់ កំហឹងរបស់ពួកគ្រីស្ទានតាមឈ្មោះបានឆេះឡើងប្រឆាំងនឹងគាត់
> ដូចជាកំហឹងរបស់ពួកយូដាបានត្រូវកម្រើកឡើងប្រឆាំងនឹងព្រះគ្រីស្ទ
> និងពួកសាវករបស់ទ្រង់ដែរ។ សមាជិកព្រះវិហារបានញុះញង់ពួកជនថ្នាក់ទាប
> ហើយនៅក្នុងឱកាសជាច្រើន ពួកសត្រូវបានរៀបផែនការដើម្បីយកជីវិតរបស់គាត់
> នៅពេលគាត់ចាកចេញពីកន្លែងប្រជុំ។
> ប៉ុន្តែទេវតាបរិសុទ្ធបានស្ថិតនៅក្នុងហ្វូងមនុស្សនោះ
> ហើយម្នាក់ក្នុងចំណោមទេវតាទាំងនោះ ក្នុងរូបរាងជាមនុស្ស
> បានចាប់ដៃអ្នកបម្រើរបស់ព្រះអម្ចាស់រូបនេះ
> ហើយនាំគាត់ចេញដោយសុវត្ថិភាពពីហ្វូងមនុស្សដ៏កំពុងខឹងសម្បារ។
> កិច្ចការរបស់គាត់មិនទាន់បានបញ្ចប់នៅឡើយទេ
> ហើយសាតាំងនិងបម្រើរបស់វាបានខកចិត្តក្នុងគោលបំណងរបស់ពួកវា»។ Spirit of Prophecy, volume 4, 219.

សូមមើលថា ប្រភេទទាំងពីរនៃអាដវិនទីសមដដែលនោះ (អ្នកទេវវិទូ
និងអ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រ) បានបន្ថយសារៈសំខាន់
និងលាក់បាំងសុពលភាពនៃក្បួនច្បាប់របស់ Miller ដូចម្តេច ខណៈដែល Sister White
បានប្រាប់យើងថា ក្បួនទាំងនោះនឹងត្រូវបានប្រើដោយអស់អ្នកដែលពិតប្រាកដប្រកាស
សាររបស់ទេវតាទាំងបី។

> "អ្នកដែលកំពុងចូលរួមក្នុងការប្រកាសសាររបស់ទេវតាទីបី កំពុងស្រាវជ្រាវព្រះគម្ពីរតាមវិធីដូចគ្នាដែលលោកបិតា Miller បានអនុវត្ត។ ក្នុងសៀវភៅតូចមួយដែលមានចំណងជើងថា Views of the Prophecies and Prophetic Chronology លោកបិតា Miller បានផ្តល់នូវក្បួនសាមញ្ញ ប៉ុន្តែប្រកបដោយប្រាជ្ញា និងសំខាន់ ដូចខាងក្រោម សម្រាប់ការសិក្សា និងការបកស្រាយព្រះគម្ពីរ—"
>
> «[ច្បាប់ទីមួយដល់ទីប្រាំ ដែលបានដកស្រង់។]»
>
> «ខាងលើនេះជាផ្នែកមួយនៃក្បួនទាំងនេះ ហើយក្នុងការសិក្សាព្រះគម្ពីររបស់យើង យើងទាំងអស់គ្នានឹងប្រព្រឹត្តបានល្អ ប្រសិនបើយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគោលការណ៍ដែលបានបង្ហាញទុកនោះ»។ Review and Herald, November 25, 1884.

បើមិនពិនិត្យឡើងវិញនូវខ្សែបន្ទាត់ប្រវត្តិសាស្ត្រព្យាករណ៍ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍ និងការបង្កើតឲ្យតាំងមាំនៃព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះទេ នោះមិនអាចមើលឃើញសារៈសំខាន់នៃសក្ខីភាពដ៏សំខាន់មួយ ដែលគាំទ្រវីល្យាម មីល្ល័រ ជាអ្នកនាំសារ ដែលត្រូវបានបំភាសដោយអេលីយ៉ា ក្នុងការបង្ហាញសាររបស់គាត់ ហើយដោយម៉ូសេ ក្នុងព្រះបន្ទូលសន្យាអំពីការដែលមីល្ល័រនឹងត្រូវបានលើកឲ្យរស់ឡើងវិញ ក្នុងការរស់ឡើងវិញរបស់មនុស្សសុចរិត ហើយដោយអេលីសេ ក្នុងឆន្ទៈរបស់គាត់ក្នុងការចាកចេញពីកសិដ្ឋានរបស់ខ្លួន ហើយបម្រើសាររបស់អេលីយ៉ា។ បងស្រី វ៉ៃត៍ កំណត់អត្តសញ្ញាណវីរបុរសទាំងបីនៃព្រះគម្ពីរ ថាជាការបំភាសទៅលើវីល្យាម មីល្ល័រ ដែលឥឡូវនេះត្រូវបានអ្នកទេវវិទូ និងអ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រ អាដវែនទីស្ទសម័យទំនើប ប្រព្រឹត្តចំពោះគាត់ ដូចជាគាត់គ្រាន់តែជា «កូនកសិករក្រីក្រ» ម្នាក់ ពីសតវត្សទីដប់ប្រាំបីប៉ុណ្ណោះ។

William Tyndale គឺជាម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកកែទម្រង់ជាច្រើន ដែលត្រូវបានលើកឡើងនៅក្នុងខ្សែប្រវត្តិសាស្ត្រព្យាករណ៍នេះ។ ប្រសិនបើខ្ញុំអាចនិយាយបែបនេះបាន សេចក្ដីប្រកាសបេសកកម្មរបស់គាត់ ប្រឆាំងនឹងទូតរបស់សម្តេចប៉ាបដែលគាត់បានទាក់ទងជាមួយ គឺថា៖ «ខ្ញុំនឹងធ្វើឲ្យក្មេងប្រុសដែលបើកនង្គ័លដឹងអំពីបទគម្ពីរច្រើនជាងអ្នកទៅទៀត»។ William Miller គឺជាក្មេងប្រុសកសិដ្ឋាន ដែលបើកនង្គ័ល ហើយបានបំពេញពាក្យព្យាករណ៍របស់ Tyndale។

សេចក្តីផ្ដើមនេះ ត្រូវបានសម្រួលឲ្យសាមញ្ញយ៉ាងខ្លាំង ទាក់ទងនឹងប្រវត្តិសាស្ត្រទាំងអស់ដែលអាចយកមកប្រើជាភស្តុតាងគាំទ្រចំពោះអ្វីដែលយើងបានបង្ហាញរហូតមកដល់ពេលនេះ។ ឥឡូវនេះ យើងនឹងពិចារណាអំពីសញ្ញាសម្គាល់ខ្លះៗនៃអាល់ហ្វា និង អូមេហ្គា ដើម្បីនាំត្រឡប់ទៅកាន់ការពិចារណាអំពី Miller ជាសញ្ញាសម្គាល់ និងជាអ្នកនាំសារ។

សៀវភៅដានីយ៉ែលជាចំណុចចាប់ផ្ដើមនៃសៀវភៅមួយ ដែលផ្សំឡើងដោយសៀវភៅពីរ។ ចុងបញ្ចប់នៃសៀវភៅនោះគឺសៀវភៅវិវរណៈ។ ទោះបីជាពួកវាជាសៀវភៅពីរដាច់ដោយឡែកពីគ្នាក៏ដោយ ប៉ុន្តែនៅជាមួយគ្នាពួកវាតំណាងឲ្យសៀវភៅតែមួយ។

កាលពីច្រើនឆ្នាំមុន ខ្ញុំបានមានការប្រាស្រ័យជាសាធារណៈជាមួយនឹងអ្នកទេវវិទូសេវិនដេ អាដវិនទីសម្នាក់ដែលមានឈ្មោះល្បី

ហើយបានបម្រើការនៅវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវព្រះគម្ពីរ
នៅសន្និសីទទូទៅរបស់ព្រះវិហារសេវិនដេ អាដវិនទីស។ អ្នកទរើទូននោះកំពុងព្យាយាមកែ
ម្សូវការយល់ដឹងរបស់ខ្ញុំអំពីខណ្ឌប្រាំមួយចុងក្រោយនៃដានីយ៉ែលជំពូក ១១
ហើយក៏អំពីការយល់ដឹងរបស់ខ្ញុំចំពោះ “ប្រចាំថ្ងៃ”
នៅក្នុងសៀវភៅដានីយ៉ែលផងដែរ។ ក្នុងការប្រាស្រ័យរបស់យើង
ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅអស់រយៈពេលមួយ
ព្រោះវារួមមានការដែលគាត់បានសរសេរអត្ថបទមួយ
ហើយខ្ញុំបានឆ្លើយតបនឹងអត្ថបទនោះ បន្ទាប់មកគាត់បានឆ្លើយតបមកវិញ
ហើយជាការពិត ខ្ញុំក៏បានបង្ហាញគំនិតរបស់ខ្ញុំតបវិញទៀត
ហើយបន្តទៅមុខដូច្នោះ។ នៅក្នុងការប្រាស្រ័យនោះ គាត់បានប្រាប់ខ្ញុំថា
នៅក្នុងគណៈកម្មការដែលគាត់បម្រើការនៅសន្និសីទទូទៅ
គាត់ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាអ្នកជំនាញអំពីសៀវភៅដានីយ៉ែល ហើយសហការីម្នាក់របស់
គាត់ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាអ្នកជំនាញប្រចាំការអំពីសៀវភៅវិវរណៈ។
ក្នុងការប្រាស្រ័យរបស់យើង
គាត់មិនចង់លើកយកចំណុចនានានៅក្នុងសៀវភៅវិវរណៈមកពិភាក្សាទេ
ប៉ុន្តែចង់បញ្ជូនចំណុចទាំងនោះទៅកាន់សហការីរបស់គាត់វិញ។
គាត់ចង់រក្សាការពិភាក្សាឱ្យស្ថិតនៅក្នុងសៀវភៅដានីយ៉ែលតែប៉ុណ្ណោះ។

អ្នកស្រី វ៉ាយត៍ បានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ដានីយ៉ែល និង វិវរណៈ ជាសៀវភៅតែមួយ។
នៅកម្រិតនោះ វាទាំងពីរតំណាងឲ្យព្រះគម្ពីរ ដែលជាសៀវភៅតែមួយ
ប៉ុន្តែបង្កើតឡើងពីសៀវភៅពីរ គឺ គម្ពីរសញ្ញាចាស់ និង គម្ពីរសញ្ញាថ្មី។ អ្នកស្រី
វ៉ាយត៍ ក៏បានអធិប្បាយអំពីពួកជំនុំយូដាផងដែរ
ថាពួកគេគិតតែសៀវភៅចាស់ប៉ុណ្ណោះថាជាសៀវភៅតែមួយ
ហើយលោកស្រីក៏បានអធិប្បាយអំពីអ្នកទាំងឡាយដែលមិនអើពើសៀវភៅចាស់
ដ្បិតពួកគេយល់ ឬមានតែឆន្ទៈនឹងយល់ សៀវភៅថ្មីប៉ុណ្ណោះ។
សក្ខីកម្មដែលបានបំផុសគំនិតរបស់លោកស្រីគឺថា
ប្រសិនបើអ្នកទទួលយកតែសៀវភៅថ្មី នោះអ្នកបដិសេធសៀវភៅចាស់
ហើយផ្ទុយទៅវិញក៏ដូចគ្នា។ សម្រាប់អ្នកទរើទូដែលអះអាងថា
ខ្លួនជាអ្នកជំនាញខាងដានីយ៉ែល ប៉ុន្តែមិនមែនខាងវិវរណៈ
នោះគឺជាការធ្វើឡើងវិញនូវគំនិតរបស់ពួកយូដា
ដែលទទួលយកតែគម្ពីរសញ្ញាចាស់ប៉ុណ្ណោះ ហើយយើងដឹងហើយថា
ទស្សនៈដ៏ចង្អៀតនោះបាននាំពួកយូដាទៅដល់ទីណា។
ការឈរនៅខាងណាមួយនៃបញ្ហានេះ មិនថាទទួលយកសៀវភៅចាស់
ប៉ុន្តែមិនទទួលយកសៀវភៅថ្មី ឬទទួលយកសៀវភៅថ្មី
ប៉ុន្តែមិនទទួលយកសៀវភៅចាស់ក៏ដោយ គឺជាការបដិសេធសក្ខីកម្មទាំងមូល។

> «ព្រះអង្គសង្គ្រោះបានសួរសិស្សរបស់ទ្រង់ថា តើពួកគេយល់អំពីការទាំងនេះឬទេ។
> ពួកគេបានឆ្លើយថា “បាទ ព្រះអម្ចាស់”។ ហើយទ្រង់មានបន្ទូលទៅកាន់ពួកគេថា
> “ហេតុនេះហើយ អាចារ្យគ្រប់រូបដែលបានទទួលការបង្រៀនសម្រាប់នគរស្ថានសួគ៌
> គឺដូចជាម្ចាស់ផ្ទះម្នាក់ ដែលនាំយករបស់ថ្មី
> និងរបស់ចាស់ចេញពីឃ្លាំងទ្រព្យរបស់ខ្លួន”។ ក្នុងពាក្យប្រៀបប្រដូចនេះ
> ព្រះយេស៊ូវបានដាក់មុខសិស្សរបស់ទ្រង់នូវការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកទាំងឡាយ ដែលកិច្
> ចការរបស់ពួកគេគឺត្រូវផ្តល់ឲ្យពិភពលោកនូវពន្លឺដែលពួកគេបានទទួលពីទ្រង់។

> នៅពេលនោះ ព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់គឺជាព្រះគម្ពីរទាំងមូលតែមួយដែលមានសម្រាប់; ប៉ុន្តែ វាមិនត្រូវបានសរសេរឡើងសម្រាប់តែជនបុរាណប៉ុណ្ណោះទេ; វាសម្រាប់គ្រប់សម័យកាល និងសម្រាប់មនុស្សទាំងអស់។ ព្រះយេស៊ូវមានព្រះបំណងឲ្យអ្នកបង្រៀនគោលលទ្ធិរបស់ទ្រង់ ស្វែងរកក្នុងព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់ដោយឧស្សាហ៍ព្យាយាម នូវពន្លឺដែលបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណរបស់ទ្រង់ថាជាព្រះមេស្ស៊ីដែលបានទាយទុកក្នុងពាក្យទំនាយ ហើយបង្ហាញអំពីសភាពនៃបេសកកម្មរបស់ទ្រង់ចំពោះពិភពលោក។ ព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់ និងព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី មិនអាចបំបែកចេញពីគ្នាបានទេ ពីព្រោះទាំងពីរគឺជាសេចក្តីបង្រៀនរបស់ព្រះគ្រីស្ទ។ គោលលទ្ធិរបស់ជនជាតិយូដាដែលទទួលស្គាល់តែព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់ប៉ុណ្ណោះ មិននាំទៅដល់សេចក្តីសង្គ្រោះទេ ព្រោះពួកគេបដិសេធព្រះអង្គសង្គ្រោះ ដែលជីវិត និងកិច្ចបម្រើរបស់ទ្រង់ គឺជាការបំពេញនៃក្រឹត្យវិន័យ និងពាក្យទំនាយ។ ហើយគោលលទ្ធិរបស់អ្នកទាំងឡាយដែលបោះបង់ចោលព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់ ក៏មិននាំទៅដល់សេចក្តីសង្គ្រោះដែរ ពីព្រោះវាបដិសេធអ្វីដែលជាសក្ខីភាពដោយផ្ទាល់អំពីព្រះគ្រីស្ទ។ ពួកអ្នកសង្ស័យចាប់ផ្តើមដោយការបន្ថយតម្លៃព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់ ហើយត្រូវការតែជំហានមួយទៀតប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីបដិសេធសុពលភាពនៃព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី ហើយដូច្នេះ ទាំងពីរក៏ត្រូវបានបដិសេធ»។

> «ជនជាតិយូដាមានឥទ្ធិពលតិចតួចលើពិភពគ្រីស្ទបរិស័ទ ក្នុងការបង្ហាញដល់ពួកគេអំពីសារៈសំខាន់នៃព្រះបញ្ញត្តិទាំងឡាយ រួមទាំងក្រឹត្យវិន័យដែលចងភ្ជាប់ស្តីពីថ្ងៃសប្ប័ទផងដែរ ពីព្រោះក្នុងការនាំយកទ្រព្យបុរាណនៃសេចក្តីពិតចេញមក ពួកគេបានបោះចោលទ្រព្យថ្មីទាំងឡាយនៅក្នុងសេចក្តីបង្រៀនផ្ទាល់របស់ព្រះយេស៊ូវ។ ផ្ទុយទៅវិញ មូលហេតុដ៏ខ្លាំងបំផុតដែលធ្វើឲ្យពួកគ្រីស្ទានមិនអាចមានឥទ្ធិពលលើជនជាតិយូដា ឲ្យទទួលយកសេចក្តីបង្រៀនរបស់ព្រះគ្រីស្ទជាភាសានៃប្រាជ្ញាដ៏ទេវភាពបាន នោះគឺថា ក្នុងការនាំយកទ្រព្យនៃព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់ចេញមក ពួកគេបានប្រព្រឹត្តដោយមើលងាយចំពោះសេចក្តីសម្បូរបែបនៃគម្ពីរសញ្ញាចាស់ ដែលជាសេចក្តីបង្រៀនដំបូងៗរបស់ព្រះរាជបុត្រានៃព្រះ តាមរយៈលោកម៉ូសេ។ ពួកគេបដិសេធក្រឹត្យវិន័យដែលត្រូវបានប្រកាសចេញពីភ្នំស៊ីណាយ និងថ្ងៃសប្ប័ទនៃព្រះបញ្ញត្តិទីបួន ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងសួនអេដែន។ ប៉ុន្តែ អ្នកបម្រើព្រះកិច្ចនៃដំណឹងល្អ ដែលដើរតាមសេចក្តីបង្រៀនរបស់ព្រះគ្រីស្ទ នឹងទទួលបានចំណេះដឹងយ៉ាងជ្រាលជ្រៅអំពីទាំងគម្ពីរសញ្ញាចាស់ និងគម្ពីរសញ្ញាថ្មី ដើម្បីឲ្យគាត់អាចបង្ហាញវាទាំងនោះដល់ប្រជាជនក្នុងពន្លឺពិតរបស់វា ជាឯកភាពមួយដែលមិនអាចបំបែកចេញពីគ្នាបាន—មួយពឹងផ្អែកលើមួយទៀត ហើយបំភ្លឺមួយទៀត។ ដូច្នេះ ដូចដែលព្រះយេស៊ូវបានបង្រៀនសិស្សរបស់ទ្រង់ ពួកគេនឹងនាំយកចេញពីឃ្លាំងទ្រព្យរបស់ខ្លួន ‘របស់ថ្មី និងរបស់ចាស់’»។ Spirit of Prophecy, volume 2, 255.

ដំបូន្មានមុននេះក៏មានការអនុវត្តមួយទៀតសម្រាប់អ្នកអាឌ្វេនទីស្ទឡាវឌីសេផងដែរ។ ការប្រកាសថាជឿព្រះគម្ពីរទាំងមូល ទាំងគម្ពីរសញ្ញាចាស់ និងគម្ពីរសញ្ញាថ្មី ប៉ុន្តែបដិសេធព្រះវិញ្ញាណនៃការព្យាករណ៍

នោះគឺជារណ្តៅដដែលនៃការទទួលយកសក្ខីភាពតែមួយប៉ុណ្ណោះ។ ត្រូវការសាក្សីពីរដើម្បីបញ្ជាក់សេចក្តីពិត ដូច្នេះវាមិនអាចបញ្ជាក់សេចក្តីពិតដោយសាក្សីតែមួយបានឡើយ ហើយបើមានអ្នកណាព្យាយាមធ្វើដូច្នោះ នោះពួកគេកំពុងបដិសេធសាក្សីទាំងពីរ ពួកគេកំពុងស្ថាបនាជំនឿរបស់ខ្លួនលើអ្វីដែលត្រូវបានហៅថា «សេចក្តីពិតពាក់កណ្តាល»។

ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងលើកសំណួរមួយឡើងវិញ ដែលមាននៅក្នុងអត្ថបទដំបូងៗមួយចំនួន ដែលបានចេញផ្សាយតាំងពីខែកក្កដា ឆ្នាំ 2023 មក។ សំណួរនោះគឺៈ «តើមានពន្លឺថ្មីអ្វីខ្លះបានលេចចេញពីអាដវេនទីសនិយម ចាប់តាំងពីឆ្នាំ 1863 មក?» ចម្លើយគឺសាមញ្ញថាៈ «គ្មានអ្វីសោះ»។

> «សៀវភៅដានីយ៉ែល និងវិវរណៈ គឺតែមួយ។ មួយជាពាក្យទំនាយ ហើយមួយទៀតជាវិវរណៈ; មួយជាសៀវភៅដែលបានបិទត្រា ហើយមួយទៀតជាសៀវភៅដែលបានបើក។ យ៉ូហានបានឮអាថ៌កំបាំងទាំងឡាយដែលផ្គរលាន់បានបន្លឺចេញមក ប៉ុន្តែគាត់ត្រូវបានបង្គាប់មិនឲ្យសរសេរអ្វីទាំងនោះទេ»។ Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

ដូច្នេះ ព្រះអាល់ហ្វា និងអូមេហ្គា បញ្ជាក់ថា សៀវភៅដានីយ៉ែលគឺជាសៀវភៅដំបូង ហើយសៀវភៅវិវរណៈគឺជាសៀវភៅចុងក្រោយ។ សៀវភៅដានីយ៉ែលតំណាងឲ្យការចាប់ផ្តើម ហើយសៀវភៅវិវរណៈតំណាងឲ្យចុងបញ្ចប់នៃអាដឬឞទីស៊ឹម។

> «វិវរណៈជាសៀវភៅដែលបានបិទត្រា ប៉ុន្តែវាក៏ជាសៀវភៅដែលបានបើកផងដែរ។ វាកត់ត្រាអំពីព្រឹត្តិការណ៍ដ៏អស្ចារ្យដែលនឹងកើតឡើងនៅក្នុងចុងថ្ងៃក្រោយនៃប្រវត្តិសាស្ត្រផែនដីនេះ។ សេចក្តីបង្រៀននៅក្នុងសៀវភៅនេះមានភាពច្បាស់លាស់ មិនមែនជាអ្វីដែលអាថ៌កំបាំង និងមិនអាចយល់បាននោះទេ។ នៅក្នុងវា ខ្សែបន្ទាត់ព្យាករណ៍ដដែលត្រូវបានលើកយកមកដូចដែលមាននៅក្នុងដានីយ៉ែល។ ព្រះជាម្ចាស់បានធ្វើឲ្យពាក្យព្យាករណ៍ខ្លះត្រូវបានធ្វើម្តងទៀត ដោយបង្ហាញថា ត្រូវតែផ្តល់សារៈសំខាន់ដល់ពាក្យទាំងនោះ។ ព្រះអម្ចាស់មិនធ្វើឲ្យអ្វីៗត្រូវបានធ្វើម្តងទៀតទេ ប្រសិនបើអ្វីទាំងនោះគ្មានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងទេ»។ Manuscript Releases, volume 9, 8.

នៅដើមកំណើតនៃសាសនាអាដវិនទិស្ត ក្នុងខទាំងនោះដាក់ស្តែងដែលជាសសរគ្រឹះកណ្តាលនៃសាសនាអាដវិនទិស្ត គឺខទាំងឡាយដែលត្រូវបានបើកត្រានៅឆ្នាំ 1798; ព្រះយេស៊ូវបានណែនាំអង្គទ្រង់ថា «Palmoni» គឺជាព្រះអង្គដ៏អស្ចារ្យអ្នករាប់ចំនួន។ នៅចុងបញ្ចប់នៃសាសនាអាដវិនទិស្ត ព្រះយេស៊ូវណែនាំអង្គទ្រង់ថា «Alpha and Omega» គឺជាអ្នកភាសាវិទូដ៏អស្ចារ្យ—ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ។ ដោយហេតុនេះ ការចាប់ផ្តើមនៃសាសនាអាដវិនទិស្ត និងសាររបស់ទេវតាទីមួយ ត្រូវបានព្យួរលើពេលវេលា។ នៅចុងបញ្ចប់នៃសាសនាអាដវិនទិស្ត សាររបស់ទេវតាទីបីនឹងត្រូវបានព្យួរលើព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់។

ការចាប់ផ្ដើម និងការបញ្ចប់របស់អាដវេនទីសឹម កើតឡើងក្នុងអំឡុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃអាណាចក្រទីប្រាំមួយនៃពាក្យទំនាយក្នុងព្រះគម្ពីរ ដូច្នេះវាក៏កើតឡើងក្នុងអំឡុងការចាប់ផ្ដើម និងការបញ្ចប់របស់សហរដ្ឋអាមេរិកផងដែរ។ ប្រវត្តិសាស្ត្រទំនាយរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក គឺជាប្រវត្តិសាស្ត្រនៃស្នែងទាំងពីរ គឺសាធារណរដ្ឋនិយម និងប្រូតេស្តង់និយម។ នៅចុងបញ្ចប់នៃប្រវត្តិសាស្ត្រនោះ ស្នែងទាំងពីរនោះនឹងបានផ្លាស់ប្រែពីកូនចៀមទៅជានាគ។ សាធារណរដ្ឋនិយមនឹងផ្លាស់ប្រែទៅជាប្រជាធិបតេយ្យ ហើយប្រូតេស្តង់និយមនឹងផ្លាស់ប្រែទៅជាប្រូតេស្តង់និយមក្បត់សេចក្ដីជំនឿ។ នៅពេលដែលរយៈពេលសាកល្បងរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកចាប់ផ្ដើមខិតទៅដល់ការបិទបញ្ចប់របស់វា ដូចដែលកំពុងកើតឡើងឥឡូវនេះ ស្នែងទាំងពីរនៃសាធារណរដ្ឋនិយមក្បត់ និងប្រូតេស្តង់និយមក្បត់ នឹងបង្កើតរូបតំណាងមួយដល់សត្វតិរច្ឆាន ដោយហេតុនោះបានបញ្ចូលព្រះវិហារ និងរដ្ឋឲ្យក្លាយជាស្នែងតែមួយ ដែលនិយាយដូចជានាគ។ ប៉ុន្តែ ព្រះនឹងមិនត្រូវទុកឲ្យគ្មានសាក្សីឡើយ ព្រោះក្នុងដំណើរនៃការនាំមកនូវការបញ្ចប់ដល់សហរដ្ឋអាមេរិក ទ្រង់នឹងលើកឡើងស្នែងពិតប្រាកដនៃប្រូតេស្តង់និយម ដើម្បីតវ៉ាប្រឆាំងទាំងរូបតំណាងរបស់សត្វតិរច្ឆាននៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក និងបន្ទាប់មករូបតំណាងរបស់សត្វតិរច្ឆានដែលប្រឈមមុខនឹងពិភពលោកទាំងមូល។ ការលើកឡើងស្នែងប្រូតេស្តង់នៅចុងបញ្ចប់របស់សហរដ្ឋអាមេរិក នឹងត្រូវបានសម្រេចឡើងនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធប្រវត្តិសាស្ត្រដូចគ្នានឹងស្នែងប្រូតេស្តង់ដែលត្រូវបានលើកឡើងនៅដើមដំបូងរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក។ ប្រជាជននៃសេចក្ដីសញ្ញាមួយក្រុមពីមុន នឹងត្រូវបានរំលង ហើយប្រជាជនថ្មីមួយក្រុមនឹងក្លាយជាប្រជាជននៃសេចក្ដីសញ្ញាថ្មី។ ក្រោមព្រះអាទិត្យ គ្មានអ្វីថ្មីឡើយ។

នៅពេលយើងប្រើពាក្យទំនាយអំពីពេលវេលា ដូចដែលបានយល់ និងបានបង្ហាញនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ក្រុម Millerite ដើម្បីវាយតម្លៃអាល់ហ្វា និងអូមេហ្គា យើងឃើញថា ពួកវាគឺជាមួយតែមួយដដែល។ ពាក្យទំនាយអំពីពេលវេលាទាំងអស់ ចាប់ផ្ដើមដោយប្រវត្តិសាស្ត្រមួយ នៅពេលដែលពាក្យទំនាយនោះត្រូវបានប្រកាស ហើយប្រវត្តិសាស្ត្រនោះតែងតែជានិមិត្តរូបជាមុននៃប្រវត្តិសាស្ត្រ នៅពេលដែលពាក្យទំនាយនោះត្រូវបានសម្រេច។

ប្រវត្តិសាស្ត្រនៃទំនាយពីរពាន់បីរយឆ្នាំបានចាប់ផ្ដើមនៅព្រះរាជក្រឹត្យទីបី ក្នុងឆ្នាំ 457 មុន គ.ស. ហើយបានបញ្ចប់នៅសាររបស់ទេវតាទីបី នៅថ្ងៃទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844។ មុនពេលការមកដល់នៃព្រះរាជក្រឹត្យទីបី ប៉ុន្តែក្នុងដំណើរនាំមកដល់នោះ កិច្ចការសាងសង់ព្រះវិហារ និងក្រុងយេរូសាឡឹម ត្រូវបានសម្រេចរួចរាល់។ ដូចគ្នានេះដែរ ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រដែលនាំទៅដល់ការមកដល់នៃទេវតាទីបី សេចក្ដីពិតជាមូលដ្ឋាននៃព្រះវិហាររបស់ពួកមីល្លើរ៉ាយត៍ ត្រូវបានបង្កើតឡើង។

ក្នុងឆ្នាំ 1798 ព្រះបន្ទូលទំនាយរយៈពេលពីរពាន់ប្រាំរយម្ភៃឆ្នាំ ដែលបានចាប់ផ្ដើមនៅឆ្នាំ 723 មុន គ.ស. ដោយការបំបែកបំបាក់នៃកុលសម្ព័ន្ធទាំងដប់ខាងជើង បានសម្រេចពេញលេញ។

ទំនាយនោះបានកំណត់អត្តសញ្ញាណរយៈពេលពីរនៃមួយពាន់ពីររយហុកសិបឆ្នាំ ដោយសម្គាល់ការជាន់ឈ្លីព្រះវិហារពិត និងក្រុងយេរូសាឡឹមពិត ដោយរ៉ូមបាកានពិតប្រាកដ ហើយបន្ទាប់មកមានរយៈពេលមួយពាន់ពីររយហុកសិបឆ្នាំនៃរ៉ូមបាប ដែលបានជាន់ឈ្លីទីក្រុងខាងវិញ្ញាណ និងព្រះវិហារខាងវិញ្ញាណ។ ទំនាយនេះបានចាប់ផ្តើមដោយការបំផ្លាញនគរខាងជើង និងការបំបែកបំបាក់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់នគរនោះ។ នៅកណ្ដាលផ្លូវនៃទំនាយ នៅឆ្នាំ 538 ជាសញ្ញាសម្គាល់ចុងបញ្ចប់នៃការជាន់ឈ្លីប្រជារាស្ត្ររបស់ព្រះដោយរ៉ូមបាកាន ដែលជានគរទីបួននៃទំនាយព្រះគម្ពីរ ហើយនាំឲ្យមានការបំបែកបំបាក់ក្រុមជំនុំរបស់ព្រះចូលទៅក្នុងទីរហោស្ថាននៃយុគងងឹត។ ចុងបញ្ចប់នៃទំនាយពេលវេលានោះ នៅឆ្នាំ 1798 សម្គាល់ចុងបញ្ចប់នៃនគរទីប្រាំនៃទំនាយព្រះគម្ពីរ។ ការបំបែកបំបាក់នៃកុលសម្ព័ន្ធទាំងដប់ខាងជើង និងនៃក្រុមជំនុំគ្រីស្ទបរិស័ទដែលបានរត់ភៀសខ្លួនចូលទៅក្នុងទីរហោស្ថាន តំណាងឲ្យការប្រមូលផ្តុំរបស់អ្នកទាំងឡាយដែលបានកំណត់ទុកឲ្យក្លាយជាស្នែងនៃប្រូតេស្តង់និយម។ សញ្ញាសម្គាល់តាមផ្លូវទំនាយជាញឹកញាប់ត្រូវបានតំណាងដោយវត្ថុផ្ទុយគ្នា ហើយការបំបែកបំបាក់មួយអាចតំណាងឲ្យការប្រមូលផ្តុំមួយ ដូចដែលអេលីយ៉ាតំណាងឲ្យយ៉ូហាន បាទីស្ទ។ ក្នុងការប្រឈមមុខខាងទំនាយដដែលនោះ អេលីយ៉ាមិនស្លាប់ទេ ប៉ុន្តែយ៉ូហាន បាទីស្ទ ស្លាប់។

នៅឆ្នាំ 677 មុន គ.ស. កុលសម្ព័ន្ធយូដាខាងត្បូង (ដែលក្នុងព្រះគម្ពីរផងដែរ ត្រូវបានកំណត់ថាជា “ទឹកដីដ៏រុងរឿង”) ត្រូវបានបំបែកខ្ចាត់ខ្ចាយអស់រយៈពេលពីរពាន់ប្រាំរយម្ភៃឆ្នាំ ដោយបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844។ ទំនាយនោះកំពុងកំណត់សម្គាល់អំពីការជាន់ឈ្លីប្រជារាស្ត្ររបស់ព្រះ ដែលដានីយ៉ែលកំណត់ថាជា “ពល” ក្នុង ដានីយ៉ែល 8:13, 14។

> រួចមក ខ្ញុំបានឮបរិសុទ្ធម្នាក់កំពុងនិយាយ ហើយបរិសុទ្ធម្នាក់ទៀតបានសួរទៅកាន់បរិសុទ្ធនោះ ដែលកំពុងនិយាយថា និមិត្តអំពីយញ្ញបូជាប្រចាំថ្ងៃ និងអំពើរលងដែលបង្កឲ្យមានសេចក្ដីវិនាស ដែលប្រគល់ទាំងទីបរិសុទ្ធ និងពលបរិវារឲ្យត្រូវគេជាន់ឈ្លីនោះ នឹងមានរយៈពេលដល់កាលណា? ហើយទ្រង់មានបន្ទូលមកខ្ញុំថា ដល់ពីរពាន់បីរយថ្ងៃ; បន្ទាប់មក ទីបរិសុទ្ធនឹងត្រូវបានសម្អាត។ ដានីយ៉ែល 8:13, 14។

ទំនាយរយៈពេលពីរពាន់បីរយឆ្នាំ ដែលបានបញ្ចប់នៅពេលដូចគ្នានឹងទំនាយរយៈពេលពីរពាន់ប្រាំរយម្ភៃឆ្នាំ ដែលបានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ 677 មុន គ.ស. នោះ កំពុងសម្គាល់អំពីការជាន់ឈ្លីទីបរិសុទ្ធ ដូចដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុង ដានីយ៉ែល 8:13, 14។ ទំនាយអំពីការបំបែកសាសន៍យូដា នៅឆ្នាំ 677 មុន គ.ស. ត្រូវបាននាំមុខដោយការវាយប្រហារចំនួនបីលើកពីស្ដេចនៃប៉ើក្សោរ ហើយទំនាយនោះបានបញ្ចប់នៅពេលសារទីបីបានមកដល់នៅថ្ងៃទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844។

ទំនាយពីរដែលមានរយៈពេលពីរពាន់ប្រាំរយម្ភៃឆ្នាំ បញ្ចប់រៀងៗខ្លួននៅឆ្នាំ 1798 និង 1844 បញ្ជាក់អំពីរយៈពេលសែសិបប្រាំមួយឆ្នាំនៃការសង់គ្រឹះព្រះវិហាររបស់ពួក Millerite។

លោកម៉ូសេបានចំណាយពេលសែសិបប្រាំមួយថ្ងៃក្នុងការទទួលបញ្ជាអំពីការសង់ព្រះវិហារ ហើយការជួសជុលព្រះវិហាររបស់ហេរ៉ូឌនៅសម័យព្រះគ្រីស្ទបានចំណាយពេលសែសិបប្រាំមួយឆ្នាំដែលបានបញ្ចប់នៅឆ្នាំនៃពិធីបុណ្យជ្រមុជទឹករបស់ព្រះគ្រីស្ទ។ ចាប់ពីពិធីបុណ្យជ្រមុជទឹកនោះ ទ្រង់បានយាងទៅទីរហោស្ថានអស់សែសិបថ្ងៃ ហើយនៅពេលទ្រង់ត្រឡប់មកវិញ ទ្រង់បានសម្អាតព្រះវិហារជាលើកទីមួយ ហើយពួកយូដាដែលចេះតែដេញដោលទាស់ចង់ដឹងថា ទ្រង់បានធ្វើការនោះដោយអំណាចអ្វី។

> ហើយបុណ្យរំលងរបស់សាសន៍យូដាក៏ជិតមកដល់
> ហើយព្រះយេស៊ូវបានយាងឡើងទៅក្រុងយេរូសាឡឹម។
> ព្រះអង្គបានឃើញនៅក្នុងព្រះវិហារ មានអ្នកលក់គោ ចៀម និងព្រាប
> ហើយមានអ្នកប្តូរប្រាក់អង្គុយនៅទីនោះ។
> កាលព្រះអង្គបានធ្វើរំពាត់មួយពីខ្សែតូចៗហើយ
> នោះទ្រង់ក៏ដេញពួកគេទាំងអស់ចេញពីព្រះវិហារ ទាំងចៀម និងគោផង
> ហើយចាក់ទម្លាក់ប្រាក់របស់ពួកអ្នកប្តូរប្រាក់ និងផ្តួលតុទាំងនោះចោល។
> ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលទៅកាន់ពួកអ្នកលក់ព្រាបថា៖
> «ចូរយករបស់ទាំងនេះចេញពីទីនេះទៅ
> កុំធ្វើឲ្យដំណាក់នៃព្រះបិតារបស់ខ្ញុំទៅជាផ្ទះជួញដូរឡើយ»។
> ហើយពួកសិស្សរបស់ព្រះអង្គបាននឹកចាំថា មានសេចក្តីចែងទុកមកថា៖
> «សេចក្តីខ្នះខ្នែងចំពោះដំណាក់របស់ទ្រង់បានស៊ីបំផ្លាញខ្ញុំហើយ»។ ដូច្នេះ
> ពួកសាសន៍យូដាបានឆ្លើយ ហើយទូលសួរព្រះអង្គថា៖
> «តើលោកបង្ហាញទីសម្គាល់អ្វីដល់យើង ដោយព្រោះលោកធ្វើការទាំងនេះ?»
> ព្រះយេស៊ូវបានមានព្រះបន្ទូលឆ្លើយទៅពួកគេថា៖ «ចូរបំផ្លាញព្រះវិហារនេះចុះ
> ហើយក្នុងបីថ្ងៃ ខ្ញុំនឹងសង់វាឡើងវិញ»។ ដូច្នេះ ពួកសាសន៍យូដាបាននិយាយថា៖
> «ព្រះវិហារនេះបានសង់អស់រយៈពេលសែសិបប្រាំមួយឆ្នាំហើយ
> តើលោកនឹងសង់វាឡើងវិញក្នុងបីថ្ងៃឬ?» ប៉ុន្តែ
> ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលអំពីព្រះវិហារនៃព្រះកាយរបស់ព្រះអង្គ។ ដូច្នេះ
> កាលព្រះអង្គបានរស់ឡើងវិញពីស្លាប់ហើយ ពួកសិស្សរបស់ព្រះអង្គក៏នឹកចាំថា
> ព្រះអង្គបានមានព្រះបន្ទូលនេះទៅកាន់ពួកគេ ហើយពួកគេក៏ជឿបទគម្ពីរ
> និងព្រះបន្ទូលដែលព្រះយេស៊ូវបានមានព្រះបន្ទូល។ យ៉ូហាន 2:13–22។

ព្រះវិហាររបស់ពួកមិល្លើរ៉ាយត៍ ត្រូវបានសង់ឡើងក្នុងរយៈពេលសែសិបប្រាំមួយឆ្នាំ ចាប់ពីឆ្នាំ 1798 នៅចុងបញ្ចប់នៃទំនាយពីរពាន់ប្រាំរយម្ភៃឆ្នាំទីមួយ ហើយបានបញ្ចប់សែសិបប្រាំមួយឆ្នាំក្រោយមក នៅពេលសម្រេចបំពេញនៃទំនាយពីរពាន់ប្រាំរយម្ភៃឆ្នាំទីពីរ ក្នុងឆ្នាំ 1844។ សែសិបប្រាំមួយឆ្នាំទាំងនោះបានចាប់ផ្តើមជាមួយការមកដល់របស់ទេវតាទីមួយ ហើយបានបញ្ចប់ជាមួយការមកដល់របស់ទេវតាទីបី ពីព្រោះព្រះគ្រីស្ទបានមានព្រះបន្ទូលថា ព្រះវិហាររបស់ទ្រង់នឹងត្រូវលើកឡើងវិញក្នុងរយៈពេលបីថ្ងៃ។ ប្រសិនបើអ្នកមិនព្រមទទួលស្គាល់អង្គហេតុទាំងនេះ នោះគឺដោយសារបញ្ហាសំខាន់ពីរយ៉ាង បន្ថែមពីលើបញ្ហាដែលអាចមានស្រាប់នៅក្នុងចិត្តដែលមិនស្ម័គ្រចិត្ត និងមិនទាន់បានប្រែចិត្តជឿ។ បញ្ហាទីមួយគឺថា អ្នកមិនព្រមចូលទៅកាន់ព្រះបន្ទូលទំនាយតាមទស្សនវិស័យដែលថា ប្រវត្តិសាស្ត្រកើតឡើងម្តងហើយម្តងទៀត។

អ្នកមិនមែនជាអ្នកប្រកាន់ទស្សនៈប្រវត្តិនិយមទេ។ បញ្ហាមួយទៀតគឺ
ការខ្វះសមត្ថភាពក្នុងការអនុវត្តពាក្យនិមិត្តរូប
ដែលត្រូវបានកត់ត្រាទុកនៅក្នុងព្រះបន្ទូលនៃព្រះ ដោយព្រះបន្ទូលនៃព្រះផ្ទាល់។
ការចាប់ផ្តើមនៃទំនាយទាំងអស់នេះ សម្គាល់ចុងបញ្ចប់ ហើយវាតែងតែសម្គាល់អ្វីច្រើ
នជាងគ្រាន់តែជាប្រវត្តិសាស្ត្រដែលកើតឡើងម្តងហើយម្តងទៀតប៉ុណ្ណោះ។

ព្រះគម្ពីរប្រាប់ថា យើងជាព្រះវិហារសម្រាប់ព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធ
ហើយព្រះវិហារនៃរូបកាយនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងពីក្រូម៉ូសូមសែសិបប្រាំមួយ។
អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រដែលសិក្សាអំពីក្រូម៉ូសូមសែសិបប្រាំមួយនោះ បានជូនដំណឹងដល់យើងថា
ក្រូម៉ូសូមប្រុសម្ភៃបី និងក្រូម៉ូសូមស្រីម្ភៃបី
ត្រូវបានរុំព័ទ្ធជុំវិញប្រូតេអ៊ីនមួយដែលមានរាងជាឈើឆ្កាង។

នៅក្នុង ដានីយ៉ែល ជំពូក ១២ មានទំនាយអំពីពេលវេលាបី ដែលជាប់ទាក់ទងគ្នា។
ទំនាយទីមួយសំដៅទៅលើការខ្ចាត់ខ្ចាយអំណាចរបស់ប្រជាជនបរិសុទ្ធ ដែលតំណាងឲ្យ
«ប្រាំពីរដង» នៃ លេវីវិន័យ ជំពូក ២៦។ ការខ្ចាត់ខ្ចាយអំណាចរបស់ប្រជាជនបរិសុទ្ធ
ដែលបានសម្រេចលើពួកគេនោះ មានរយៈពេលពីរពាន់ប្រាំរយម្ភៃឆ្នាំ ប៉ុន្តែនៅក្នុង
ដានីយ៉ែល ជំពូក ១២ វាសំដៅតែពាក់កណ្ដាលចុងក្រោយនៃរយៈពេលនោះប៉ុណ្ណោះ។
វាបង្ហាញថា ដានីយ៉ែល មិនបានយល់នូវអ្វីដែលមានន័យដោយសេចក្ដីប្រកាសនោះទេ។

> ហើយខ្ញុំបានឮបុរសម្នាក់ដែលស្លៀកពាក់ក្រណាត់ទេសឯក ឈរលើទឹកទន្លេ
> កាលដែលគាត់បានលើកដៃស្តាំ និងដៃឆ្វេងរបស់គាត់ឡើងទៅឯស្ថានសួគ៌
> ហើយបានស្បថដោយព្រះអង្គដែលមានព្រះជន្មរស់នៅអស់កល្បជានិច្ចថា
> នោះនឹងមានរយៈពេលមួយគ្រា ពីរគ្រា និងកន្លះគ្រា;
> ហើយកាលណាគាត់បានបំពេញការបំបែកអំណាចរបស់ប្រជាជនបរិសុទ្ធរួចរាល់
> នោះការទាំងអស់នេះនឹងត្រូវបានបញ្ចប់។ ហើយខ្ញុំបានឮ ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនយល់ទេ;
> រួចខ្ញុំបាននិយាយថា ឱព្រះអម្ចាស់របស់ខ្ញុំអើយ
> ចុងបញ្ចប់នៃការទាំងនេះនឹងទៅជាយ៉ាងណា? ដានីយ៉ែល 12:7, 8។

ដានីយ៉ែល ជំពូក ១២ កំពុងបង្ហាញសារដែលត្រូវបានបើកត្រានៅពេលវេលាចុងបញ្ចប់
ដែលគឺឆ្នាំ 1798។ នៅក្នុងអត្ថបទនោះ ដានីយ៉ែលតំណាងឲ្យ William Miller ដែលជានិ
មិត្តសញ្ញាសំខាន់បំផុតនៃពួកអ្នកមានប្រាជ្ញានៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនោះ។ Miller
ត្រូវបានដឹកនាំជាមុនទៅកាន់ទំនាយរយៈពេលពីរពាន់ប្រាំរយម្ភៃឆ្នាំនៃ លេវីវិន័យ ២៦
ហើយនៅក្នុងខ ៧ និង ៨ គាត់តំណាងឲ្យពួកអ្នកមានប្រាជ្ញា
ដែលត្រូវតែផ្គូផ្គងសេចក្តីពិតថា ការការខ្ចាត់ខ្ចាយរយៈពេលពីរពាន់ប្រាំរយម្ភៃឆ្នាំ
នោះ ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណយ៉ាងច្បាស់លាស់ថា
ជាការខ្ចាត់ខ្ចាយប្រជាជនរបស់ព្រះដោយព្រះអង្គផ្ទាល់។

> ហើយបើអ្នករាល់គ្នានៅតែមិនស្ដាប់តាមខ្ញុំ ដោយហេតុទាំងអស់នេះទេ
> នោះខ្ញុំនឹងផ្តន្ទាទោសអ្នករាល់គ្នាឲ្យធ្ងន់ជាងមុនប្រាំពីរដង
> ដោយព្រោះអំពើបាបរបស់អ្នករាល់គ្នា។
> ហើយខ្ញុំនឹងបំបាក់អំនួតនៃកម្លាំងរបស់អ្នករាល់គ្នា;
> ហើយខ្ញុំនឹងធ្វើឲ្យមេឃរបស់អ្នករាល់គ្នាដូចជាដែក
> ហើយផែនដីរបស់អ្នករាល់គ្នាដូចជាលង្ហិន។ លេវីវិន័យ ២៦៖១៨, ១៩។

«មោទនភាព» របស់អ៊ីស្រាអែលបុរាណ
គឺនៅពេលដែលពួកគេត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យបដិសេធព្រះជាម្ចាស់ជាស្តេចរបស់ពួកគេ
ហើយជ្រើសរើសស្តេចជាមនុស្សម្នាក់។ មោទនភាពរបស់ពួកគេ
ដែលនាំឲ្យមានការធ្លាក់ចុះ (សុភាសិត 16:18) គឺជាបំណងប្រាថ្នារបស់ពួកគេចង់ឲ្យដូចនឹង
អាណាចក្រថ្វាយបង្គំព្រះក្លែងក្លាយទាំងអស់នៅជុំវិញពួកគេ។
ការដកចេញជាមុនសិននគរខាងជើង ហើយបន្ទាប់មកនគរខាងត្បូង
គឺជាការកំចាត់កម្លាំងអំណាច (ស្តេច) ឲ្យខ្ចាត់ខ្ចាយ ក្នុងឆ្នាំ 723 មុន គ.ស. និង 677
មុន គ.ស. តាមលំដាប់។

មីឡឺរតំណាងឲ្យពួកអ្នកមានប្រាជ្ញា ដែលបានយល់អំពីការកើនឡើងនៃចំណេះដឹង
ដែលត្រូវបានបើកបង្ហាញក្នុងខមុនៗនៃ ដានីយ៉ែល ១២ ហើយនៅក្នុងខ ៧ និង ៨
គាត់ត្រូវបានបង្ហាញថាមិនយល់អំពីទំនាក់ទំនងរវាង ១,២៦០ ឆ្នាំ ជាមួយនឹង ២,៥២០
ឆ្នាំនៃការបំបែកខ្ចាត់ខ្ចាយរបស់ប្រជាជនព្រះទេ។
ដានីយ៉ែលកំពុងតំណាងឲ្យប្រជាជនរបស់ព្រះនៅចុងបញ្ចប់នៃអាដវេនទីសឹម
ក៏ដូចជាមីឡឺរនៅដើមកំណើតនៃអាដវេនទីសឹមផងដែរ។ នៅចុងបញ្ចប់នៃអាដវេនទីសឹម
កង្វល់ដូចគ្នានេះក៏មានដែរ
ពីព្រោះនៅពេលអាដវេនទីសឹមបានដាក់ឲ្យនៅមួយឡែកការយល់ដឹងរបស់មីឡឺរអំពី
“ប្រាំពីរដង” ពួកគេត្រូវបានបង្ខំឲ្យកំណត់អត្តសញ្ញាណតែ ១,២៦០
ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះថាជាយុគសម័យងងឹត។
ពួកអ្នកមានប្រាជ្ញានៅចុងបញ្ចប់មានបញ្ហាស្រដៀងគ្នាមួយដែលត្រូវដោះស្រាយ
ដូចដែលដានីយ៉ែល និងមីឡឺរបានបង្ហាញ។ ហេតុអ្វីបានជាពាក្យសព្ទរបស់ លេវីវិន័យ ២៦
ត្រូវបានប្រើដើម្បីបង្ហាញអំពីបីដងកន្លះ ជំនួសឲ្យប្រាំពីរដង?

មីឡឺរមិនដែលដោះស្រាយវិបត្តិនេះបានយ៉ាងពេញលេញឡើយ ប៉ុន្តែនៅឆ្នាំ 1856
“ពន្លឺព្យាករណ៍ថ្មី” ចុងក្រោយត្រូវបានបង្ហាញក្នុងអត្ថបទប្រាំមួយ
ដែលមិនដែលត្រូវបានបញ្ចប់ ដោយកំណត់អត្តសញ្ញាណថា រយៈពេលប្រាំពីរដង
តំណាងឲ្យរយៈពេលបីឆ្នាំកន្លះនៃរ៉ូមហាកានដែលជាន់ឈ្លីអ៊ីស្រាអែលពិតរបស់ព្រះ
បន្ទាប់មកដោយរយៈពេលបីឆ្នាំកន្លះនៃរ៉ូមប៉ាបដែលជាន់ឈ្លីអ៊ីស្រាអែលខាងវិញ្ញាណ។
ប្រាំពីរឆ្នាំក្រោយមក
អាដវេនទីសមបានបដិសេធដាច់ខាតនូវពន្លឺទាំងមូលអំពីរយៈពេលប្រាំពីរដង
ដោយរៀបចំវិបត្តិនោះសម្រាប់អ្នកប្រាជ្ញនៅពេលវេលាចុងក្រោយក្នុងឆ្នាំ 1989
នៅពេលដែល ដូចដែលបានពិពណ៌នាក្នុង ដានីយ៉ែល ជំពូកដប់មួយ ខទីសែសិប
ប្រទេសទាំងឡាយដែលតំណាងឲ្យអតីតសហភាពសូវៀត
ត្រូវបានបោកបក់ចេញដោយអំណាចប៉ាប និងសហរដ្ឋអាមេរិក។

ពន្លឺដំបូងដែលបានប្រទានដល់ Miller ត្រូវបានបដិសេធក្នុងឆ្នាំ 1863
ហើយពន្លឺចុងក្រោយលើប្រធានបទនោះត្រូវបានប្រទានដោយ Hiram Edson
ក្នុងអត្ថបទទាំងប្រាំមួយនោះ។ អត្ថបទទាំងនោះត្រូវបានបញ្ឈប់
ហើយក្រោយមកប្រាំពីរឆ្នាំ (គ្រា) អំណាចនៃអ៊ីស្រាអែលសម័យទំនើបត្រូវបានទុកចោល
ដើម្បីយកតម្រាប់តាមពួកក្រុមជំនុំថ្វាយបង្គំព្រះក្លែងក្លាយ ដែលប៉ុន្មានឆ្នាំមុនន
ោះត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណយ៉ាងត្រឹមត្រូវថាជាកូនស្រីរបស់បាប៊ីឡូន។
គ្រាទាំងប្រាំពីរនៃលេវីវិន័យ ជំពូក 26 ក្នុងនាមជាគោលលទ្ធិព្យាករណ៍
បានក្លាយជាថ្មជំពប់ ហើយមោទនភាពរបស់អ៊ីស្រាអែលបុរាណ ដូចដែលត្រូវបានតំណាងដ

ោយបំណងប្រាថ្នារបស់ពួកគេចង់ឲ្យសូលគ្រប់គ្រងលើពួកគេជោសុគចេ ត្រូវបានធ្វើឡើងម្តងទៀត។ ព្រះយេស៊ូវតំណាងឲ្យចុងបញ្ចប់ដោយការចាប់ផ្តើម។

សៀវភៅដានីយ៉ែលកំណត់ទំនាយមួយមានរយៈពេលមួយពាន់ពីររយកៅសិបឆ្នាំ
ព្រមទាំងទំនាយមួយមានរយៈពេលមួយពាន់បីរយសាមសិបប្រាំឆ្នាំ
ដែលទាំងពីរចាប់ផ្តើមពីការដកយកចេញនូវ «ប្រចាំថ្ងៃ» នៅឆ្នាំ 508។
ការដកយកចេញនូវ «ប្រចាំថ្ងៃ» នេះ តំណាងឲ្យការដកចេញនូវការគោរពប្រឆាំងរបស់រ៉ូមប៉ាកាននិយម ចំពោះការកើនឡើងនៃអំណាចសម្តេចប៉ាប នៅឆ្នាំ 538។
មានរយៈពេលផ្លាស់ប្តូរមួយសាមសិបឆ្នាំ
មុនពេលអំណាចសម្តេចប៉ាបត្រូវបានដាក់ឡើងលើបល្ល័ង្កនៃផែនដីនៅឆ្នាំ 538
បន្ទាប់មក មួយពាន់ពីររយហុកសិបឆ្នាំដែលនៅសល់ បានបញ្ចប់នៅឆ្នាំ 1798។
រយៈពេលផ្លាស់ប្តូរសាមសិបឆ្នាំពីនគរមួយទៅនគរបន្ទាប់
កំណត់អត្តសញ្ញាណឆ្នាំចុងក្រោយនៃការគ្រប់គ្រងរបស់សម្តេចប៉ាប
ដែលនាំទៅដល់នគរទីប្រាំមួយនៃទំនាយព្រះគម្ពីរ
ត្រូវបានដាក់ឡើងលើបល្ល័ង្កនៃផែនដីនៅឆ្នាំ 1798។
ការចាប់ផ្តើមនៃទំនាយមួយពាន់ពីររយកៅសិបឆ្នាំ
កំណត់អត្តសញ្ញាណការផ្លាស់ប្តូរពីនគរមួយនៃទំនាយព្រះគម្ពីរ
ទៅកាន់នគរបន្ទាប់នៃទំនាយព្រះគម្ពីរ ដូចគ្នានឹងការបញ្ចប់នៃទំនាយនោះដែរ។

ទំនាយរយៈពេលមួយពាន់បីរយសាមសិបប្រាំឆ្នាំ ដែលបានចាប់ផ្តើមនៅពេល
«ការបម្រើប្រចាំ» ត្រូវបានដកចេញនៅឆ្នាំ 508 បញ្ចប់នៅឆ្នាំ 1843។

> ចាប់តាំងពីពេលដែលយកតង្វាយប្រចាំថ្ងៃចេញ
> ហើយតាំងអំពើស្អប់ខ្ពើមដែលធ្វើឲ្យវិនាសឡើង
> នោះនឹងមានមួយពាន់ពីររយកៅសិបថ្ងៃ។ មានពរហើយ អ្នកដែលរង់ចាំ
> ហើយមកដល់មួយពាន់បីរយសាមសិបប្រាំថ្ងៃ។ ដានីយ៉ែល 12:11, 12។

ទំនាយអំពីមួយពាន់បីរយសាមសិបប្រាំឆ្នាំ បានបញ្ចប់នៅឆ្នាំ 1843
ហើយដានីយ៉ែលមានប្រសាសន៍ថា អស់អ្នកដែល «រង់ចាំ»
នៅពេលដែលទំនាយនោះនឹងបានសម្រេច នឹងទទួលព្រះពរ។ ស៊ីស្ទើរ វ៉ាយ
បាននិយាយដូចនេះ។

> «ព្រះភក្ត្រភ្នែកទាំងឡាយដែលបានឃើញអ្វីៗដែលត្រូវបានឃើញនៅក្នុងឆ្នាំ 1843 និង 1844 មានពរ។»

> «សារនោះត្រូវបានប្រទានហើយ។
> ហើយមិនគួរមានការពន្យារពេលណាមួយក្នុងការផ្សាយសារនោះឡើងវិញទេ
> ពីព្រោះសញ្ញានៃសម័យកាលកំពុងតែបំពេញសម្រេច;
> កិច្ចការបិទបញ្ចប់ត្រូវតែធ្វើឲ្យសម្រេច។
> កិច្ចការដ៏ធំមួយនឹងត្រូវបានធ្វើក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លី។ មិនយូរទៀតទេ
> សារមួយនឹងត្រូវបានប្រទានតាមការតែងតាំងរបស់ព្រះ
> ដែលនឹងពង្រីកឡើងទៅជាសម្រែកយ៉ាងខ្លាំង។ បន្ទាប់មក
> ដានីយ៉ែលនឹងឈរនៅក្នុងចំណែករបស់គាត់ ដើម្បីផ្តល់ទីបន្ទាល់របស់គាត់»។
> Manuscript Releases, volume 21, 437.

ដូច្នេះ ការចាប់ផ្តើមនៃពាក្យទំនាយមួយពាន់បីរយសាមសិបប្រាំឆ្នាំ បញ្ជាក់អំពីការផ្លាស់ប្តូរពីសាសនានៃព្រហ្មញ្ញសាសនាទៅកាន់សាសនានៃអំណាចសម្តេចប៉ាប ដូច្នេះក៏បញ្ជាក់អំពីការផ្លាស់ប្តូរពីប្រូតេស្តង់និយមទៅកាន់ប្រូតេស្តង់និយមបែបមីល្លើរ៉ាយត៍ផងដែរ។

ពួកអាដវេនទីស្តទាំងឡាយណាដែលបដិសេធសេចក្តីពិតជាមូលដ្ឋាននៃអាដវេនទីស្ម ក៏បដិសេធទំនាយអំពីពេលវេលាទាំងអស់ដែលពួកមីល្លើរ៉ាយត៍បានលើកបង្ហាញផងដែរ ទោះបីជារាប់បញ្ចូលទាំងព្យាករណ៍អំពីរយៈពេលពីរពាន់បីរយឆ្នាំនៃ ដានីយ៉ែល 8:14 ក៏ដោយ។ ពួកគេអាចនឹងបដិសេធការពិតនេះយ៉ាងមុតមាំមែន ប៉ុន្តែអាចបង្ហាញដោយហេតុផលតាមតក្កវិជ្ជាបានថា ការពិតនេះជាការពិតមែន។ ទោះជាយ៉ាងណា ចំណុចដែលខ្ញុំចង់លើកឡើងនៅពេលនេះគឺខុសពីនេះ ដូច្នេះខ្ញុំនឹងទុកប្រធានបទនោះសិនសម្រាប់ពេលនេះ ខណៈដែលយើងព្យាយាមនាំអត្ថបទនេះទៅដល់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន។

ការខ្ចាត់ខ្ចាយនៃ «ដែនដីដ៏រុងរឿង» របស់យូដា នៅឆ្នាំ 677 មុនគ.ស. តំណាងឲ្យការត្រូវជាន់ឈ្លីរបស់ «ពលបរិវារ» ក្នុង ដានីយ៉ែល 8:13, 14 ហើយចង្អុលបង្ហាញទៅកាន់ការបង្កើតឡើងនៃដែនដីដ៏រុងរឿងសម័យទំនើប គឺសហរដ្ឋអាមេរិក។ រយៈពេលពីរពាន់បីរយឆ្នាំនៃខែដដែលនោះបានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ 457 មុនគ.ស. ហើយតំណាងឲ្យការត្រូវជាន់ឈ្លីរបស់ «ទីបរិសុទ្ធ»។

> រួចមក ខ្ញុំបានឮវិសុទ្ធម្នាក់កំពុងនិយាយ ហើយវិសុទ្ធម្នាក់ទៀតបានសួរទៅកាន់វិសុទ្ធនោះដែលកំពុងនិយាយថា និមិត្តអំពីយញ្ញបូជាប្រចាំថ្ងៃ និងអំពើរំលងដែលនាំឲ្យមានការបំផ្លាញ ដែលប្រគល់ទាំងទីបរិសុទ្ធ និងពលបរិវារឲ្យត្រូវគេជាន់ឈ្លីនោះ នឹងបន្តដល់កាលណា? ហើយគាត់បាននិយាយមកខ្ញុំថា ដល់ពីរពាន់បីរយថ្ងៃ; បន្ទាប់មក ទីបរិសុទ្ធនឹងត្រូវបានសម្អាត។ ដានីយ៉ែល ៨:១៣, ១៤។

ឆ្នាំ 677 មុនគ្រិស្តសករាជ និងឆ្នាំ 457 មុនគ្រិស្តសករាជ គឺជាកាលបរិច្ឆេទដែលមានទំនាក់ទំនងគ្នាដោយសារទំនាក់ទំនងរវាងប្រជារាស្ត្ររបស់ព្រះ និងទីសក្ការៈរបស់ព្រះ។ ព្រះបាននាំទាំងពួកពល និងទីសក្ការៈឲ្យត្រឡប់មករួមគ្នាវិញនៅពេលតែមួយគ្នា នៅថ្ងៃទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844។ រយៈពេលពីររយម្ភៃឆ្នាំរវាងឆ្នាំ 677 មុនគ្រិស្តសករាជ និងឆ្នាំ 457 មុនគ្រិស្តសករាជ ជានិមិត្តរូបនៃសម័យកាលមួយ ដែលក្នុងនោះព្រះបង្កើតទីសម្គាល់មួយតាមផ្លូវ តំណាងឲ្យការកើនឡើងនៃពន្លឺ។ នៅថ្ងៃទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844 ពន្លឺរបស់ទេវតាទីបីបានមកដល់ ពន្លឺនៃទីសក្ការៈបានចាប់ផ្តើមភ្លឺឡើង ហើយមានពួកពលមួយនៅទីនោះ ដើម្បីប្រកាសពន្លឺនោះ។

នៅក្នុងខ្សែបន្ទាត់នៃព្រះបន្ទូលទំនាយ ដែលកំណត់សម្គាល់សង្គ្រាមបីជាន់ដែលសាតាំង និងព្រះគ្រីស្ទបានចូលរួម ប្រកាសព្រះគម្ពីរ King James Bible ឆ្នាំ 1611 ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយ។ ពិតប្រាកដបន្ទាប់ពីពីររយម្ភៃឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ 1831 លោក William Miller បានបោះពុម្ពផ្សាយសាររបស់គាត់ជាលើកដំបូង៖

> «អស់រយៈពេលប្រាំបួនឆ្នាំ William Miller មានការជឿជាក់ថា គាត់គួរតែផ្សាយសាររបស់គាត់ដល់ពួកជំនុំទាំងឡាយ ប៉ុន្តែគាត់បានរង់ចាំដោយសង្ឃឹមថា នឹងមានអ្នកមានសិទ្ធិអំណាចដែលគេទទួលស្គាល់ណាម្នាក់ប្រកាសដំណឹងដ៏រីករាយអំពីព្រះអង្គសង្គ្រោះដែលនឹងយាងមកក្នុងពេលឆាប់ៗ។ ក្នុងការរង់ចាំដូច្នេះ គាត់គ្រាន់តែបញ្ជាក់សេចក្ដីពិតនៃសារនោះប៉ុណ្ណោះ គឺថា ពួកគេមានឈ្មោះថារស់នៅ ប៉ុន្តែពួកគេកំពុងស្លាប់យ៉ាងឆាប់រហ័ស។ នៅឆ្នាំ 1831 Miller បានថ្លែងសុន្ទរកថាលើកដំបូងរបស់គាត់អំពីព្យាករណ៍ទាំងឡាយ»។ Steven Haskell, The Seer of Patmos, 77.

ព្រះជាម្ចាស់បានការពារអត្ថបទដើមដ៏វិសុទ្ធ និងត្រឹមត្រូវ ដែលត្រូវបានប្រើសម្រាប់បង្កើតព្រះគម្ពីរ។ បន្ទាប់មក ទ្រង់បានបង្កើតព្រះគម្ពីររបស់ទ្រង់នៅឆ្នាំ 1611។ បន្ទាប់មក ទ្រង់បានលើកតាំងអ្នកនាំសារម្នាក់ ដែលនឹងប្រើច្បាប់ទាំងឡាយដែលមានទីតាំងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ ដែលបានទាញយកចេញពីព្រះគម្ពីរ និងបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ ដើម្បីបង្កើតសាររបស់ទេវតាទីមួយ។ នៅឆ្នាំ 1831 សាររបស់ Miller ត្រូវបានរៀបចំឱ្យមានទម្រង់ជាផ្លូវការ ដូចជាសារនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ព្រះគ្រីស្ទ ត្រូវបានរៀបចំឱ្យមានទម្រង់ជាផ្លូវការដោយយ៉ូហាន បាទីស្ទ ដូចដែលសារត្រូវបានរៀបចំឱ្យមានទម្រង់ជាផ្លូវការនៅក្នុងគ្រប់ចលនាកំណែទម្រង់ទាំងអស់។ សាររបស់ Miller គឺជាសាររបស់ទេវតាទីមួយ ដែលប្រកាសអំពីការបើកការជំនុំជម្រះ ហើយត្រូវបានគាំទ្រដោយផ្ទាល់តាមរយៈការអនុវត្តនៃរយៈពេលព្យាករណ៍ពីររយម្ភៃឆ្នាំ។ វាគឺជាសារព្រមាននៅដើមនៃនគរទីប្រាំមួយនៃព្យាករណ៍ព្រះគម្ពីរ—សហរដ្ឋអាមេរិក។

ក្នុងឆ្នាំ 1996 ការបម្រើរបស់ Future for America បានចាប់ផ្តើម ហើយសាររបស់ទេវតាទីបី ដែលត្រូវបានបើកគ្រានៅឆ្នាំ 1989 គឺសារដែលកំណត់អត្តសញ្ញាណអំពីការជាសះស្បើយនៃរបួសដ៏ស្លាប់របស់សម្តេចសង្ឃ និងច្បាប់ថ្ងៃអាទិត្យដែលនឹងមកដល់ក្នុងពេលឆាប់ៗ ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងទស្សនាវដ្ដីមួយដែលមានចំណងជើងថា The Time of the End។ សារនៅចុងបញ្ចប់នៃ Adventism ត្រូវបានរៀបចំឲ្យមានទម្រង់ជាផ្លូវការ ដូចជាសារនៅដើមដំបូងក៏ត្រូវបានរៀបចំឲ្យមានទម្រង់ជាផ្លូវការដូចគ្នា។ នៅដើមដំបូង សារនោះត្រូវបានព្យួរលើពេលវេលា ហើយតំណាងឲ្យការអភិវឌ្ឍបន្ថែមទៀតនៃសេចក្តីពិតដែលមាននៅក្នុងព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ។ នៅក្នុងឆ្នាំ 1996 ពីររយម្ភៃឆ្នាំបន្ទាប់ពីកំណើតរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកនៅឆ្នាំ 1776 សារនៅចុងបញ្ចប់នៃ Adventism ត្រូវបានរៀបចំឲ្យមានទម្រង់ជាផ្លូវការ ហើយតំណាងឲ្យការអភិវឌ្ឍបន្ថែមទៀតនៃសាររបស់ទេវតាទាំងបី។

នៅពេលយើងពិភាក្សាអំពីប្រវត្តិសាស្ត្រស្របគ្នានៃស្នែងសាធារណរដ្ឋ និងស្នែងប្រូតេស្តង់ ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃនគរទីប្រាំមួយនៃព្រះបន្ទូលទំនាយក្នុងព្រះគម្ពីរ នោះត្រូវតែយល់ឲ្យច្បាស់ថា ស្នែងប្រូតេស្តង់ជានរណា ហើយមិនមែនជានរណាទេ។

> ចូរខិតខំរៀនសូត្រ ដើម្បីបង្ហាញខ្លួនឯងថា
> បានទទួលសេចក្តីពេញព្រះហឫទ័យនៅចំពោះព្រះ
> ជាអ្នកធ្វើការម្នាក់ដែលមិនចាំបាច់ខ្មាសអៀន

ដោយបែងចែកព្រះបន្ទូលនៃសេចក្តីពិតយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។ ប៉ុន្តែ ចូរជៀសវាងពាក្យសម្តីអាសអាភាស និងឥតប្រយោជន៍ ដ្បិតវានឹងនាំឲ្យកើនឡើងទៅក្នុងអំពើអសុចរិតកាន់តែច្រើន។ ២ ធីម៉ូថេ ២:១៥, ១៦